ANT

Haftalık Dergi • 25 Kasım 1969 • Sayı 152 • 125 Kuruş

AYBAR'SIZ AYBAR YÖNETİMİ!

SOSYALİSTLER MÜCADELEYİ SÜRDÜRMELİDİR

16 kasım | 17 kasım | 18 kasım | 19 kasım

HAFTANIN NOTLARI

Ölüme Karşı Yürüyüş

■ **Vietnam Savaşı'nı protesto için geçen ayın ortasında yapılan büyük gösteriden bir ay sonra, Amerika'nın büyük kentlerinde «ölüme karşı yürüyüş» adı verilen üç gün süreli ikinci gösteri yapılmıştır. Washington'daki göstericiler kafilesinde yürüyenler omuzları üzerinde Vietnam'da ölen askerlerden veya tahrip edilen köylerden birinin adı yazılı birer pankart taşımışlardır. Vietnam'da şimdiye kadar 40 bin asker öldüğüne göre, Beyaz Saray'ın önünden 40 bin gösterici geçmiştir. Bu arada kukla Vietnam Hükümeti'nin Washington'daki büyükelçiliğine hücum edilmiş, Amerikan Adalet Bakanlığı'na da Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin bayrağı çekilmiştir. Ankara'da Vietnam Savaşı'na karşı olan Amerikalıların yürüyüş yapmasını ise, bizim «kraldan çok kralcı» olan iktidarımız önlemiştir. Başkan Nixon, yürüyüşten bir gün önce yaptığı konuşmada Vietnam'da barışı sağlamak istediğini bildirmiştir. Aslında Nixon Vietnam'da savaşa son vermek değil, savaşı «Vietnamlaştırmak» niyetindedir. Amerikan askerlerinin çok daha uzun süre Vietnam'da kalarak cinayetlerini sürdürecekleri muhakkaktır. Geçen 16 Mart'ta Son My Köyü'nde Amerikan askerlerinin 567 köylüyü katlettikleri de geçen hafta açıklanmıştır.**

Sükan'ın itibarı...

■ Sosyalistler hakkında emniyet servislerine arka arkaya raporlar düzenlettiren ve «Solcuların nefes alışlarını bile takip etmek»le övünen eski İçişleri Bakanı Faruk Sükan'ın AP içinde dahi politik itibarı kalmadığı, son komisyon seçimlerinde açıkça anlaşılmıştır. Millet Meclisi'nin 27 komisyonuna hangi AP milletvekillerinin gireceği parti grubunda tesbit edilmiştir. Bu defa kabineye giremeyen eski bakanların hepsi birer komisyona seçildiği halde, Sükan hiçbir komisyona aday gösterilmemiştir.

Libya'daki Üsler

■ **Libya'daki yeni devrim hükümeti, Wheelus Üssü'ne bağlı Amerikan uçaklarının tatbikat yapmalarını veya manevralara katılmalarını kesinlikle yasaklamıştır. Bu karar, geçenlerde Wheelus Üssü'ne bağlı Amerikan uçaklarının, Akdeniz'de İsrail birliklerinin de katıldığı bir manevrada görev almaları üzerine verilmiştir. Ayrıca Libya Dışişleri Bakanı Buvesir, İngiliz ve Amerikan hükümetlerine birer nota vererek, Libya'daki tüm İngiliz ve Amerikan üslerinin boşaltılmasını istemiştir.**

Alkılıç İngiliz ve İsveç basınında

Anayasayı ihlal suçundan mahkum oldukları halde anayasa değişikliği yapılarak eski DP'lilerin siyasi hakları iade edilmiş, buna karşılık sırf düşüncelerini bir gazete yarışmasında açıkladığı için 142. maddeden mahkum edilen Şadi Alkılıç demirparmaklıklar arkasında bırakılmıştır. Bir yazarın yıllardır hapishanede tutulmasına karşı dünya basınında kampanya devam etmektedir. Son olarak London Times, Kardaş Derneği Genel Başkanı Selma Ashworth'un, İsveç'in en yüksek tirajlı gazetelerinden Arbetet de, Barbro Karabuda'nın Alkılıç üzerine birer yazısını yayınlamışlardır.

M.T.K.B. Kongresi

■ Avrupa Türk Toplumcular Federasyonu'na bağlı sosyalist bir dernek olan Münih Türk Kültür Birliği'nin Kongresi kendi lokalinde yapılmıştır. Yapılan seçimlerde yönetim kuruluna Ali Ünlü, Hikmet Köse, Hüseyin Diker, İlhan Karlıbel, Özcan Sağlam, Tamer Mete ve Yusuf Özer seçilmişlerdir. Yeni yönetim kurulu, Almanya'daki Türk işçilerinin eğitilmesini ve örgütlendirilmesini, diğer devrimci örgütlerle sıkı ilişki kurulmasını öngören bir program uygulayacaktır.

Kökden Beraat etti

■ **Geçen yıl Ernesto Che Guevara'nın «Gerilla Günlüğü» kitabı üzerine Vatan Gazetesi'nde yazdığı bir eleştiriden dolayı hakkında «komünizm propagandası yaptığı» iddiasıyla dava açılan Uğur Kökden, Ankara 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki duruşması sonunda oybirliğiyle beraat ettirilmiştir.**

Tutuklandılar

■ Troçki'den dilimize çevrilen ve toplatılan «Ekim Dersleri» kitabıyla ilgili olarak tutuklanan Ser Yayınevi Yönetmeni Bekir Harputlu, 141 gün tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılmıştır. Ancak Harputlu'nun serbest bırakıldığı gün, aynı yayınevinin yayınladığı Georgi Dimitrov'un «Faşizme Karşı Birleşik Cephe» adlı kitabı toplatılmış ve kitabın çevirici Ali Özer tutuklanmıştır. Öte yandan, gazeteci Necdet Onur da, Günaydın Gazetesi'nde Başbakan Demirel'in eşi Nazmiye Demirel hakkında yazdığı bir haberden dolayı Ankara'da tutuklanmıştır. Ayrıca, gazetenin sorumlu müdürü Rahmi Turan hakkında da gıyabi tutuklama kararı alınmıştır.

Pentagon'un uzay ve silah oyunu

Geçtiğimiz hafta Amerika Birleşik Devletleri uzayda ikinci «aya seyahat» denemesini gerçekleştirirken Helsinki'de de Amerika ile Sovyetler Birliği arasında «Stratejik Nükleer Silahların Sınırlandırılması» görüşmelerine başlamışlardır. Konferansın amacı, iki ülke arasında istikrarlı ve yapıcı bir stratejik temas sağlamak, stratejik silah yarışına son vermek ve gerginliği gidermek, stratejik durumda meydana gelecek olan nükleer savaşı önlemektir. Birbiriyle ilgisiz gibi görünse de, uzay seyahati ile bu konferans arasında köklü bir bağlantı vardır. Bugüne kadar stratejik silahların sınırlandırılması yolunda çeşitli temaslar olmuş, fakat hepsi akamete uğramıştır. Temel neden, ancak silah sanayii ve ticareti sayesinde ayakta duran Amerikan ekonomisinin çökmesi endişesiyle Amerika'nın yapıcı bir tutum takınamamasıdır. Pentagonizm, bugüne dek bütün silahsızlanma çalışmalarını torpillemiştir. Ne var ki, son zamanlarda uzay yarışının şiddetlenmesi ve uzay harcamalarının artması Amerikan ekonomisine yeni bir imkan hazırlamış, bu yüzden silahsızlanma eğilimi kuvvetlenmeğe başlamıştır. Apollo 12'den sonra geçen hafta uzaya gönderilen Apollo 12'nin astronotları Charles Conrad, Richard Gordon ve Alan Bean, Amerikan ekonomisini ayakta tutmak üzere görevlendirilmiş bir nevi «uzay fedai»leridir. Ancak bütün bu uzay çalışmalarına rağmen Amerikan silah tröstlerini silahlanmadan vazgeçirmenin ve Pentagonizm'i silahsızlanmaya razı etmenin pek o kadar da kolay olmayacağı kanaati umumidir. Bu bakımdan Amerikan silah tröstleri ve Pentagon'u tam bir silahlanmaya «evet» diyebilmeleri için Cape Kennedy'den daha birçok astronotun uzayda seyahate çıkmaları gerekecektir.

Yeni İşçi Postası

■ Almanya'da yayınlanmakta olan Yeni İşçi Postası Gazetesi'nin Türkiye'ye sokulması bakanlar kurulu kararıyla yasaklanmıştır. Bilindiği gibi Avrupa'daki Türk toplumcularının daha önce yayınladığı İşçi Postası Gazetesi'nin de Türkiye'ye sokulması usulsüz olarak yasaklanmış, bunun üzerine Yeni İşçi Postası yayınlanmağa başlamıştı.

Öğretmene saldırı

■ **TÖS Elazığ Şubesi Başkanı Erdal Altan, gece evine girerken dört bilinmeyen kişi tarafından yolu kesilmiş ve dövülmüştür. Erdal Altan'ın tümüyle devrimci eylemlerinden ötürü yapılan bu kalleşçe saldırının failleri henüz yakalanmamıştır. Olay Elazığ'lı devrimciler arasında tepkiyle karşılanmış ve protesto edilmiştir.**

Kabacalı evlendi

Yazı İşleri Müdürümüz Alpay Kabacalı, İstanbul Belediye Nikâh Salonu'nda yapılan bir törenle İffet Karaibrahimoğlu ile evlenmiştir. Arkadaşlarımıza bundan böyle birlikte yürütecekleri mücadelelerinde başarılar dileriz.

Özel okul fiyaskosu

■ Öğrencilerden genellikle 5 bin lira civarında ücret alan özel yüksek okullardaki başarı oranının resmi okullardan düşük olduğu, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanan bir raporda açıklanmıştır. 1964 - 65 ders yılında özel okullara kaydolan 2.660 öğrenciden ancak 1225'i öğrenimini tamamlayabilmiştir. Bu, her 100 talebeden 46'sının mezun olduğunu göstermektedir. Oysa, aynı dönemde, devlet okullarında başarı oranı yüzde 66 olabilmiştir.

43 yıl mahkumiyet

■ **İki Yunanlı kız öğrenci, Atina askeri mahkemesi tarafından 15 ve 17 yıl ağır hapis cezası giymişlerdir. Kallione Zembeliku 22 yaşındadır ve bir başka sabotaj suçundan da 26 sene mahkumiyet giymiştir. Margarita Yarali 23 yaşındadır ve o da başka bir suçtan ayrıca 10 yıl hapis cezası yemiştir.**

Gerilla lideri öldü

■ Brezilya'nın ünlü gerillacılarından Carlos Marighela'nın öldürülmesinden sonra yabancı firmalara ve yerli işbirlikçilerine karşı gerilla faaliyetleri şiddetlenmiştir. 5 Kasım'da Sao Paulo'da polisle çarpışırken vurulan ve az sonra ölen Marighela, geçenlerde Amerikan büyükelçisi Elbrick'i dağa kaldıran gerillacıların lideri idi. Gerilla liderini bir katolik papazı polisin tuzağına düşürmüştür. Arada sırada bu katolik papazı ile buluştuğu haberi polise ulaşınca, polis papazı tutuklamış ve Marighela'yı yakalamak için yem olarak kullanmıştır.

20 *kasım*

Taylan Özgür hakkında

■ **İki ay önce Beyazıt Meydanı'nda polis tarafından tabanca ile öldürülen Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencilerinden Taylan Özgür'ün babası Hasan Özgür, savcılığa başvurarak yeni bazı iddialarda bulunmuştur. Hasan Özgür, «Oğlum saat 12.15'te vurulduğu halde, saat 14'te hastaneye götürülmüştür. İki saat nerede kalmıştır? Ben yakında olayla ilgili bazı sanıkların adlarını size bildireceğim» demiştir. Hasan Özgür, «Açılacak olan davada 15 gönüllü avukatın müdahil avukat olarak duruşmaya katılacağını, ayrıca Taylan'ın ölümünün ikinci ayına rastlayan 23 Kasım günü gençlerin bir toplantı yapacağını» bildirmiştir.**

İşçinin Tiyatrosu

■ İşçisinin Tiyatrosu'nun tiyatro kursları başlamıştır. İlk elemeden sonra 70 kişilik bir öğrenci kadrosuyla teorik kurslara başlayan tiyatro, aynı zamanda Grevler ve Vatan Yahut Amerika adlı sahne ve sokak oyunlarının çalışmasına da başlayacaktır. Çalışmalar üç ekip halinde sürdürülecektir. Bunun yanında Can Yücel'in çevirdiği Peter Weiss'in «Salozun Türküsü» oyunu üzerine Can Yücel'in de katılmasıyla bir laboratuvar çalışması yapılacak ve oyun bir süre sonra halka sunulacaktır. Oyunların mask ve dekorlarını Kuzgun Acar hazırlayacak, yönetmenliğini de Mehmet Ulusoy yapacaktır.

21 *kasım*

Komando yargılandı

■ Fuar'daki İsrail pavyonunu havaya uçurmak isterken saatli bombanın elinde patlaması sonucu ölen Abdülfettah Silmi'nin Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'ne mensup arkadaşı Ömer Hamman'ın duruşmasına İzmir'de devam edilmiştir. Duruşmaya savunma tanığı olarak Ürdün'den gelen üç komando, Ömer Gürman, Munzır Mahmut ve Ali Yasin ifadelerinde şöyle demişlerdir: «Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi üyelerinden olan Silmi'nin Ürdün'de annesi ve babası öldürülmüştür. Bunun üzerine gönüllü olarak ortaya çıkan Silmi, orada sıkı bir eğitimden geçirilmiş ve İzmir'e gönderilmiştir. Silmi'nin bütün görevi, Fuar'daki İsrail pavyonunu havaya uçurmaktı. Ömer Hamman'ın bunda hiçbir suçu yoktur. Sadece Silmi'nin yanına arkadaş olarak gelmiştir.» Şahit komandolar, ayrıca beraberlerinde şehit komando Silmi için Arapça bir bildiri de getirerek dağıtmışlardır.

Protesto ettiler

■ **Giresun'un Görele İlçesi'nde Atatürk büstünün kırılması üzerine Ortaokul ve ilkokul öğretmenlerinden Ali Nazlı, Cemal Akyıldırım, Nazım Sarıtaç, İsmail Kısa, Alim Coşar, Mehmet Özertürk, Rahmi Bilici, İskender Yıldırım, Kasım Akıl, Nabi Yıldız bir bildiri yayınlayarak irticaı ve onun ardındaki emperyalizmi takbih etmişlerdir.**

22 *kasım*

Sunay Rusyadan döndü

■ **Cumhurbaşkanı Sunay'ın Sovyetler Birliği gezisi, iki ülke arasındaki ilişkilerde önemli bir değişiklik kaydedilmeden sona ermiştir. Geziye katılan bir gazetecinin belirttiğine göre, Sovyetler'in ilişkileri «iyi komşuluk»tan da ötede «yakın dostluk» haline getirmeğe çalışmalarına rağmen Türk heyeti temasları baştan sona kadar ihtiyatlı ve Batı'lı patronları kızdırmayacak şekilde yürütülmüştür. Atatürk filminin Ankara televizyonunda gösterilmesinin engellenmesinden sonra Sunayın gezisine ait televizyon filmine de MİT tarafından «komünizm propagandası» iddiasıyla el konulması, iyi ilişkileri zedeleyecek yeni bir skandal olmuştur.**

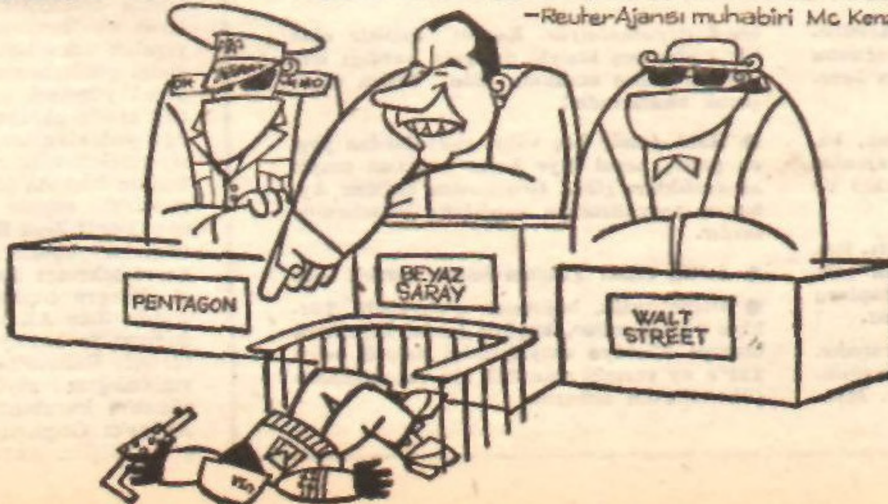
Necdet Onur olayı

■ Demirel'in eşi hakkında yazdığı bir haberden dolayı, derhal tutuklanan Günaydın Gazetesi Ankara Muhabiri Necdet Onur'un arabası da meçhul şahıslar tarafından gece yarısı yakılmıştır. Bir gazetecinin, suçu sabit olmadan tutuklanmasını, ayrıca can ve mal güvenliğinin tehlikeye düşürülmüş olmasını Ankara Gazeteciler Cemiyeti bildiriler yayınlayarak protesto etmiştir. Bilindiği gibi, Necdet Onur evvelce de Turizm Bakanı Kürşad'ın eşi hakkında verdiği bir haberden dolayı tutuklanmıştı. O zaman da belirttiğimiz gibi, bir gazetecinin, suçu sabit olmadan tutuklanması, basın özgürlüğüne indirilmiş ağır bir darbedir.

• GÖZ GÖRE • YALÇIN ÇETİN •

"GÜLER YÜZLÜ SOSYALİZM"

SAVAŞ SUÇLULARI – SUÇLU, AYAĞA KALK !..

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Tek muhalefet cephesi !

TİP Genel Yönetim Kurulu, haftalardan beri süregelen uyarmalara ve teşkilattan gelen baskılara rağmen kendisinden beklenen tarihi görevi yerine getirememiş, Aybar'ın küçük burjuva oyunlarına alet olarak partide bu defa «Aybarsız Aybar yönetimi»ni egemen kılmıştır. Partinin dokuz yıllık mücadele sonunda sürüklendiği çıkmazın ve hele özellikle son seçim hezimetinin hesabını vermesi gereken Aybar, gerçekten büyük bir ustalıkla sanık sandalyesini bir tekmede devirerek kendisini her türlü sorumluluktan sıyırmış ve savcı koltuğuna kurularak muarızlarına karşı saldırıya geçmiştir. Aybar'ın saldırılarını, sosyalizmin bilimi ışığında tartışmak ve cevaplandırmak gereksizdir, çünkü bunlar gerçek bir sosyalistin tutarlı beyanları değil, ancak faşist bir devletin savcısına yakışacak hezeyanlardır. Genel Yönetim Kurulu'nda ve basın toplantısında yaptığı açıklamalarda Aybar bütün muarızlarını ceberrut, zalim, halka düşman, anayasaya düşman, demokrasiye düşman olmakla suçlamış, açıkçası hakim çevrelere jurnallemiştir. Bu jurnaller burjuva basınında gerektiği şekilde değerlendirilmiş, Aybar'a da hakettiği prim ve icazet verilmiştir. Aybar, genel başkanlık görevinden, muarızlarına karşı mücadeleye daha rahat devam edebilmek için ayrıldığını söylemektedir. Büyük Kongre'de tekrar genel başkanlığa oynayacağını da açıkladığına göre, genel başkanlık sorumluluğundan uzak bulunduğu önümüzdeki üç dört aylık dönemde Aybar'ın, muarızlarını tasfiye etmek için, Faruk Sükan'a taş çıkartacak dosyalar açması, kimlerin dış merkezlerden emir aldıklarını, halka zulmetme planları hazırladıkarını (!) isim isim açıklaması da sürpriz olmamalıdır.

HEMEN tesim edelim ki, Aybar'ın Türkiye sosyalist hareketinde önemli bir yeri vardır. Bir sosyalist örgütün halkoyunda meşruiyet kazanması için uzun süre mücadele etmiş ve bunda da oldukça büyük başarı göstermiştir. Ancak, sosyalist hareketler, kişilerle kaim değildir. Hareket geliştikçe, *o* gelişmeye ayak uyduramayan kişilerin tasfiye olması gayet doğaldır. Türkiye'de sosyalist hareket de, sosyalizmin bilimini Aybar'ın konuşmalarından değil, asıl kaynaklarından öğrenen militanların yetişmesi ve zorlamasıyla, Aybar'ın düşüncesini ve çapını aşmıştır. Aybar bu gelişmeye ayak uyduramadığı içindir ki, tasfiye olmamak için, **«güleryüzlü sosyalizm», «insancıl sosyalizm»** maskesi altında taze güçleri tasfiye etmek üzere suçlamalara başlamıştır. Evvelce de belirttiğimiz gibi, Türkiye'de sosyalist hareketin gelişmesini frenlemek üzere emperyalizmin, kapitalizmin, şovenizmin ve siyonizmin partinin kilit noktalarına adamlarını sokmamış olması düşünülemezdi. Nitekim bilimsel sosyalizm doğrultusunda gelişme görülür görülmez bu unsurlar da derhal Aybar'ın çevresini sararak **«güleryüzlü sosyalizm», «insancıl sosyalizm»** havarisi kesilmişler, Aybar'ın muarızlarına ipe sapa gelmez isnadlarla kara çalmağa başlamışlardır. Bütün eksikliklerine rağmen 1968 Büyük Kongresi'ne kadarki çalışmalarıyla parti tarihinde önemli bir yer işgal eden ve tüm sosyalistler tarafından desteklenen Aybar, o tarihten sonra sosyalist hareket için bir ayakbağı, hattâ egemen sınıflar hesabına kullanılan tehlikeli bir unsur haline gelmiştir.

BU çıplak gerçeğe rağmen TİP Genel Yönetim Kurulu'nun büyük çoğunluğu, ne yazık ki, hâlâ Aybar'la aynı safta görünmektedir. Bunda hiç şüphe yok ki, emperyalizmin, kapitalizmin, şovenizmin ve siyonizmin «güleryüzlü sosyalizm», «insancıl sosyalizm» **sapmasından yana etkili propaganda çalışmalarının büyük rolü vardır. Ancak, hiç şüphe yok ki, kastedilen sosyalizm, emekçilere değil, kapitalizme ve onun destekçilerine** «güleryüz» **gösteren bir sosyalizmdir. Hakim çevrelere güler yüz gösteren ve o çevrelerce alkışlanan bir sosyalizmin emekçilere ne derecede yar olabileceğini en iyi takdir edecek olanlar, yine emekçilerdir. Bu itibarla, TİP bünyesindeki gerçek sosyalistler, Aybar oportunizmine karşı tek cephe kurmak ve parti içindeki her türlü sapmaya karşı amansız bir mücadele vermek zorundadırlar. Bugüne kadar Aybar karşısında çeşit çeşit hizipler doğmuş, oportunizm bu bölünmeden yararlanarak parti içinde dalbudak sarmıştır. Artık çeşitli hizipler yok; bir yanda oportunistler, işbirlikçiler, diğer yanda sosyalistler olmak üzere iki cephe vardır. Oportunizme karşı sosyalistlerin tek cephede birleşmesini kabul etmeyenler, bölücük yapanlar da, giderek Aybar oportunizminin müttefiki, hattâ unsurları haline geleceklerdir. Tüm sosyalistler tek cephede birleşerek Aybarcılığı büyük kongrede kesin yenilgiye uğratmak üzere şimdiden ilçe ve il kongrelerinde amansız savaşa girmeli, tek muhalefet cephesi kurmalıdır.**

Aybarsız Aybar yönetimi!

SOSYALİSTLER MÜCADELEYİ SÜRDÜRMELİDİR

TİP'in yeni genel başkanı Mehmet Ali Aslan, Aybar'ın kontrolunu aşabilecek mi?

TÜRKİYE İşçi Partisi'nin seçimden sonraki ilk genel kurulunda partinin içinde bulunduğu çıkmazın başlıca sorumlusu Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın sanık sandalyesine oturtulması ve Aybar yönetiminin düşürülmesi beklenirken, Aybar uzun süreden beri benimsediği küçük burjuva taktiklerini ustalıkla kullanarak savcı koltuğuna yerleşmiş ve «Aybarsız Aybar yönetimi» kurdurarak örgütün kontrolunu yine elinde tutmuştur.

Hatırlanacağı üzere ANT'ın 150. sayısında, partinin içine sürüklendiği çıkmazı enine boyuna tahlil etmiş ve 15 Kasım'da toplanacak olan genel yönetim kuruluna tarihi sorumluluk düştüğünü belirterek, TİP'i sosyalist kılabilmek için Aybar'ın genel başkanlıktan düşürülmesi, Aybar'ın sorumluluğuna son ana kadar ortak olan merkez yürütme kurulunun da düşürülerek Aybar'a muhalif grup ve kişilerin bir araya geleceği bir merkez yürütme kurulu kurulması, önümüzdeki ilçe ve il kongrelerinin demokratik bir ortam içinde yapılması ve daha sonra yeni delegelerle büyük kongrenin toplanması gerektiğini açıklamıştık.

Bu sadece ANT'ın değil, TİP'i sosyalist çizgiye oturtmak gereğini duyan tüm Türkiye sosyalistlerinin ortak görüşüydü, partinin çeşitli kademelerinde de bu yolda ortak kararlar alınmıştı.

TİP Genel Yönetim Kurulu'nun çalışmaları ve kararları gözden geçirilince anlaşılmaktadır ki, bu kurulun üyelerinin büyük çoğunluğu en ufak bir sorumluluk duygusu hissetmeden Aybar oportunizminin dümensuyunda yürümeyi tercih etmişler ve onun çok önceden planladığı entrikaların uygulanmasına aracı olmuşlardır.

Aybar yönetiminin düşürülmesi yolunda açıktan açığa faaliyet gösterenler, sadece «Arenciler» diye bilinen azınlık grubu olmuştur. Milletvekili seçimlerinden önce merkez kontenjanları tesbit edilirken Aybar ile anlaşmazlığa düşen, hattâ gazetelere verdikleri demeçlerle genel başkanı çok ağır şekilde suçlayan sendikacıların bu toplantıda Aybar yönetiminin düşürülmesi yolunda tutum takınmaları beklenirken, bu grup izahı zor bir geri dönüşle tekrar Aybar yönetimini desteklemek yolunu tutmuştur.

Şunu derhal belirtmek gerekir ki, Aybar yönetimine karşı bir yıldan beri muhalefeti sürdüren ve genel yönetim kurulunda 10 temsilcisi bulunan Arenciler de, muhalefet cephesini güçlendirmek konusunda gerektiği kadar çaba göstermemişler, sadece kendi aralarında hazırladıkları bir bildiriye imza toplamakla yetinmişlerdir. Genel Yönetim Kurulu'nun Aybar'a karşı çıkabilecek grup ve kişileriyle etkin temaslar yürütmemişlerdir. Örneğin Aybar düşürüldüğü takdirde genel başkanlığa kimin getirileceği konusunda hiçbir ön temas yapmamışlar, son anda kendi aralarında eski Genel Sekreter Dr. Nihat Sargın'ı genel başkan adayı olarak çıkartmışlardır.

Bir muhalefet cephesi kurulması yolundaki çeşitli yayınlara ve tabandan gelen baskılara rağmen, Genel Yönetim Kurulu toplantısına muhalif kanat hiçbir ön çalışma ve temas yapmadan gitmiştir. Buna karşılık partide ve sosyalist kamuoyunda kendi yönetimine karşı artan tahammülsüzlüğü gören Aybar, bu muhalefeti dejenere etmek ve genel yönetim kurulunda olumlu sonuç almasını önlemek üzere çok önceden planlar hazırlamıştır.

Aybar genel yönetim kurulu toplantısına birkaç hafta kala kendisine mutlak bağlılığı bulunan 17 kişi üzerinde otoritesini pekiştirecek ve kararsız bulunanları da «partinin yüksek çıkarları» adına kendi safına çekecek bir dizi temaslara girişmiştir. Şahsen temas etmeyi sakıncalı gördüğü kimselerle de mutemed adamlarını kullanarak temas sağlamıştır. Bu temasların sonuçları, genel yönetim kurulu toplantısından iki gün önceki Merkez Yürütme Kurulu toplantısında değerlendirilmiş ve genel yönetim kurulunda çoğunluğun kendi kontrolu altında bulunduğunu gören Aybar, şu planı çizmiştir:

Açış konuşmasını yaptıktan sonra kendisinden hesap sorulmasına meydan vermeden dramatik bir jestle genel başkanlıktan istifa edecek, onu son ana kadar kendisiyle beraber olan merkez yürütme kurulu üyeleri izleyecek, ondan sonra genel başkanlığa ismi pek duyulmamış bir üye getirilecek, böylece tarafsız bir yönetim kurulduğu havası yaratılarak yeni bir merkez yürütme kurulu teşkil edilecektir. Bu arada genel başkanlık sorumluluğundan sıyrılan ve sosyalist kamuoyu önünde sanık sandalyesine oturmaktan kurtulan Aybar, hakim çevrelerin de desteğini alarak, seviyesiz ifadeler kullanmaktan ve jurnalde bulunmaktan da çekinmeyerek muarızlarına karşı saldırıya geçecek, Aybarsız Aybar yönetimi de ilçe ve il kongrelerinin Aybar'ın istediği doğrultuda yapılmasını sağlayacaktır. Delegelerin çoğunluğunun Aybar'dan yana seçilmesi sağlandıktan sonra yapılacak olan olağanüstü büyük kongrede genel başkanlığa tekrar Aybar seçilecek, ondan sonra muarızlarını hiç de güleryüzlü olmayan metodlarla tasfiye edecektir.

15 Kasım cumartesi günü genel yönetim kurulu toplantısının sabah başlaması gerekirken, Aybar'ın bu kombinezonları tamamlayabilmesi için rötar yapılmış ve çalışmalara ancak 14.40'da başlanabilmiştir. Toplantı açılır açılmaz genel başkan Mehmet Ali Aybar söz almış, TİP'in bir bunalım içinde olduğunu belirttikten sonra partinin kısa bir tarihçesini yapmış, bu tarihçede şimdiye kadar kendisine karşı çıkan bütün grupları teker teker, isim vererek suçlamış, gelişmeleri kendi açısından yorumlamış, Sadun Aren'e, Behice Boran'a isim vererek suçlamalarda bulunmuştur. Dramatik bir hava içerisinde sürdürdüğü konuşmasının sonunda Aybar, muarızlarına karşı daha rahat mücadele edebilmek için genel başkanlıktan istifa ettiğini açıklamış ve toplantıyı terketmiştir. Böylece kurul önünde hesap vermekten kaçmıştır.

Aybar toplantıyı terkeder etmez, merkez yürütme kurulu üyeleri de, çok önceden Aybar'la birlikte hazırladıkları belli olan istifa mektuplarını tek tek divana sunmuşlar, böylece onlar da kurul önünde hesap vermekten kaçmışlardır.

Genel başkanın istifası üzerine kurul toplantıyı yönetmek üzere kendi arasından Yahya Kanbolat'ı başkanlığa, Osman Sakalsız ile Şinasi Kaya'yı da sekreterliğe seçmiştir. Divan teşekkül ettikten sonra, şahsına suçlamada bulunulduğu için cevap vermek üzere Sadun Aren söz istemiş, fakat Yahya Kanbolat, ortada sorumlu kimse bulunmadığı için konuşmaya izin veremeyeceğini bildirmiş, yeni seçimlerin yapılması için toplantıyı ertesi güne bırakmıştır.

YAHYA KANBOLAT
— Yeni Genel Sekreter —

Pazar günü istifalarla boşalan genel başkanlığa ve merkez yürütme kurulu üyeliklerine seçim yapmak üzere başkanlık divanı tarafından hizip başlarıyla ortak bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıya Aren Grubu'ndan Sadun Aren, Nihat Sargın; Aybar grubundan Tarık Ziya Ekinci ve Mehmet Ali Aslan; sendikacılar grubundan Kemal Türkler ve Rıza Kuas katılmışlardır.

Toplantılarda ilk sözü alan Kemal Türkler, sendikacı grubunun başkanlık için aday göstermeyeceğini, ancak Aybar ve Aren gruplarından da sivrilmiş bir ismin genel başkan adayı olmasını kabul edemeyeceklerini, sivrilmemiş, tarafsız bir ismin aday çıkartılması gerektiğini söylemiştir.

Ekinci bu görüşe derhal katılmış, Sadun Aren ise, bu görüşe esas itibariyle katılmakla beraber, genel başkanın aynı zamanda teşkilatı çok iyi tanıyan bir adam olması gerektiğini söylemiş ve Sargın'ı genel başkan adayı göstermiştir.

Ekinci, Sargın'ın adaylığına derhal itiraz etmiş, Nihat Sargın'ın tarafsız bir başkan olamayacağını söylemiş, karşı aday olarak Yahya Kanbolat'ı teklif etmiştir. Kanbolat ise adaylık teklifini kabul etmemiş, eski genel sekreter Rıza Kuas'ın genel başkanlığa adaylığını koymasını istemiştir. Sendikacılar bu teklifi, Kuas'ın sıhhi durumunun genel başkanlık yapmaya müsait olmadığını ileri sürerek kabul etmemişlerdir. Bu arada Kemal Burkay ve Suat Aksoy'un da isimleri genel başkan adayı olarak ileri sürülmüş, hiçbir isimde ittifaka varılmayınca, Tarık Ziya Ekinci, **«Siz Nihat Sargın'da ısrar ederseniz, bizim de adayımız Mehmet Ali Aslan'dır»** diyerek Aybar'cıların asıl genel başkan adayını açıklamıştır.

Böylece genel başkan seçimi için genel yönetim kurulu toplantısı açılmıştır. Ancak tarafların oy durumu, daha önce yapılan usuli bir oylamada kendisini göstermiştir. Rauf Çapan genel yönetim kurulundan istifa etmiş olduğu için asil üyeliğe yedekten bir kişinin gelmesi gerekmektedir. Yedekler listesinin başında ise büyük kongrede aynı sayıda oy almış bulunan Yusuf Ziya Bahadınlı ve Ali Göçmen bulunmaktadır. Eski genel sekreter Tarık Ziya Ekinci, kongre başkanlık divanının sırada üste Ali Göçmen'i koyduğunu ve keyfiyetin TİP Haberleri Bülteni'nde böyle yayınlandığını söyleyerek genel yönetim kurulunu yanıltmış ve Aybar'cı Göçmen asil üyeliğe getirilmiştir. Ancak daha sonra

Güleryüzlü Mehmet Ali Beyden

- **Aydınların hastalığını bilirim. Kendilerini dünyanın mihveri sanırlar. Çoğunun belkemiği yoktur. Her tarafa kolayca dönebilirler.**
- **Bir kısım gençler partiden kopuk, bağımsız çalışmak istediler. Partiye ajanlar girdi... Gençlere devrimciliğin gerçekçi ve temkinli olması gerektiğini söyledik.**
- **Sol yayınlar arttı. Sol edebiyatı furyası aldı yürüdü. Gençler bilimden çok, taktik ve stratejiye önem veren kitaplara itibar ettiler. TİP'i beğenmez oldular.**
- **Demokratik müesseseler üst yapıdır. Sovyetler Birliği Anayasası'nda da bağımsız mahkemeler var, çift meclis var. Maalesef uygulanmıyor. Kocası hapiste olan bir kadın beş kişiyle protesto yaptığı için beş yıl hapse mahkum oldu... Bizim savaşımız bunlarladır!**
- **Hani günde beş vakit radyolardan pepsi, pepsi, pepsi diye halkı o tatsız mayie alıştırdıkları gibi... Gençlerden çoğunu Aybar'ın sosyalizmden saptığına inandırmışlardır.**
- **İstifa ettik. Yalanın başını ezmek için.**
- **Demokratik, bağımsız, güleryüzlü Türkiye sosyalizmine, bugüne kadar bağımsız, insancı Türkiye sosyalizmini temsil eden TİP'e oy vermiş olan 243 bin vatandaşıma şükranlarımı sunarım.**

İBRAHİM ÇETKİN
— Sendikacı sekreter —

Arenciler sıranın Bahadınlı'da olduğunu belgelerle tesbit etmişler ve durumun düzeltilmesi için bir önerge vermişlerdir. Bu konuda yapılan bir oylamada 21 kişi Göçmen lehinde, 10 kişi Bahadınlı lehinde oy kullanmışlardır. Ancak daha sonra usul bakımından Y. Ziya Bahadınlı'nın haklı olduğu anlaşılmış ve asıl üyeliğe o getirilmiştir. Fakat oylama tarafların oy miktarını daha baştan göstermiştir.

İki adayın katıldığı genel başkanlık seçiminin ilk turuna 34 kişi katılmış Aslan 20, Sargın 11 oy almış, 3 de beyaz oy çıkmıştır. İkinci turda 21 Aslan, 11 Sargın, 2 beyaz oy, üçüncü turda da 21 Aslan, 9 Sargın, 4 beyaz oy kullanılmıştır. Çekimser kalanlar, Rıza Kuas, Atilla Aşut ve Şinasi Kaya'dır. Böylece üç turun sonunda Aybar'cıların adayı Mehmet Ali Aslan genel başkan seçilmiştir. Seçimden sonra Aybar yerinden kalkarak yeni genel başkanı hararetle tebrik etmiş ve görevi sırasında kendisini sonuna kadar destekleyeceğini ifade etmiştir. Aybar'cılardan bir kısmı, bu mizanseni «Ne asil hareket!» nidalarıyla alkışlamışlardır.

Aslan genel başkan olduktan sonra, merkez yürütme kurulu seçimi için önceden taraflarla görüşmek istediğini bildirmiştir. İlk olarak sendikacılar, Aslan'a, merkez yürütme kurulunda görev almayacaklarını bildirmişlerdir. Aslan daha sonra Aren grubu ile görüşmüş. Sadun Aren kendilerine bir genel sekreterlik tanındığı ve teşkilatın son eğilimini, Aybar yönetimine muhalefeti gerçekten temsil edebilecek bir kompozisyon sağlandığı takdirde merkez yürütme kurulunda görev alabileceklerini, ayrıca, merkez yürütme kurulunun parti işlerini düzenli yürütebilmesi için Ankara'daki üyelerden teşkil edilmesi gerektiğini söylemiştir.

Aren'cilerin bu teklifi üzerine Aslan, diğer gruplarla da ayrı ayrı görüştükten sonra kendileriyle tekrar temas edeceğini bildirmiştir. Ancak bu ikinci temas yapılmamış, Aslan, sendikacılar ve Aybar'cılarla yaptığı bir görüşmeden sonra «Sendikacılar - Aybarcılar» karması bir liste hazırlayarak doğrudan doğruya genel yönetim kurulu toplantısını açmıştır. Toplantıda merkez yürütme kurulu seçimi için bu tek liste oylamaya sunulmuş. Arencilerin 11 beyaz oyuna karşılık aynen kabul edilmiştir. Sendikacılar da bu listeye oy vermişlerdir.

Yeni seçilen merkez yürütme kurulu içinden de Yahya Kanbolat ve İbrahim Çetkin genel sekreterliklere seçilmişlerdir. Bu yeni kurulun en ilgi çekici yanı, aslında sık sık toplanabilecek bir kurul niteliğinden yoksun bulunmasıdır. Halen İstanbul'da avukatlık yapan Genel Başkan Mehmet Ali Aslan ve Hatay'da bulunan Genel Sekreter Yahya Kanbolat Ankara'ya taşınacaklardır. Ankara'da devamlı bulunan üyeler ise sadece Genel Sekreter İbrahim Çetkin ile sendikacı Rahmi Eşsizhan'dır. Ancak, Eşsizhan'ın da toplantılara düzenli devam etmediği bilinmektedir.

Bu dört kişinin dışındaki merkez yürütme kurulu üyelerinden Şaban Yıldız İstanbul'da, Naci Eren Amasya'da, İlyas Başyılmaz İzmit'te, Mehmet Yılmaz Tunceli'de, Naci Kutlay Ağrı'da, Saip Atay Gaziantep'de, Ayata Beğensel Kırklareli'nde, Samim Kocagöz İzmir'de oturmaktadırlar. Böyle bir heyetin sık sık toplanması asla mümkün değildir. Şu halde partinin işleri, büyük kongreye kadar sadece Genel Başkan Aslan, Genel Sekreter Kanbolat ve Genel Sekreter İbrahim Çetkin'den kurulu başkanlık bürosu tarafından yürütülecektir!

Merkez Yürütme Kurulu'nun ilk toplantıda aldığı karara göre, şubat ayına kadar bütün ilçe ve il kongreleri tamamlanacak, mart yada nisan ayında büyük kongre toplanacaktır.

Partinin yönetimini güvenilir bir ekibe teslim etmiş bulunan Aybar, kendi planına göre, bu süre içinde bütün karalama metodlarını kullanarak muarızlarına sorumsuzca saldırılarda bulunacak, Aybar'cıların kontrolü altında yapılan il kongrelerinden gelen delegelerin iştirakiyle toplanacak olan büyük kongreye yine sanık olarak değil, savcı olarak gelecek ve yeniden başkanlığa oynayacaktır.

Aybar bu yeni mücadele metodunun ilk örneğini, genel başkanlıktan istifa eder etmez vermiş, genel yönetim kurulu toplantısı sürerken yaptığı basın toplantısında muarızlarını yalan çıkıla, «belkemiksiz olan ve bu yüzden her biçimi alabilen yaratıklar olmak»la, Türk halkını aldatmak ve sosyalizm yaftası altında ıstıraplarını sürdürtmeğe çalışmakla, halka zulmedecek kişiler olmakla, sahte sosyalistlikle, bağımlı olmakla suçlamıştır. Aybar'ın çoğunca seviyesiz ve zaman zaman jurnal niteliğindeki konuşması, burjuva basınında layık olduğu itibarı görmüş, manşetler Aybar'ın sözleriyle donatılmış, basın sayfamızda okuyacağınız gibi yine burjuva basınının yazarları, Aybar'ı göklere çıkartırken, muarızlarını da anayasa ve demokrasi düşmanı olarak suçlamışlardır.

Aybar'ın bu «burjuvaziden icazetli» mücadelesi karşısında partinin yeni genel başkanı Mehmet Ali Aslan ne yapacaktır? Aslan, gazetelere verdiği demeçlerde, hizipler üstü bir ifade kullanmağa bilhassa dikkat etmiştir. Ancak kendisinin genel başkanlık mevkiine hangi kombinezonlarla getirildiği, bundan önceki parti çalışmalarında nasıl aşırı bir Aybarcı olarak temayüz ettiği, genel başkan olduktan sonraki genel yönetim kurulu çalışmalarında belki de eskiden kalma alışkanlıkla, taraflara nasıl farklı davranışta bulunduğu göz önünde tutulunca, elbette bu demeçler ihtiyatla karşılanacaktır. Aslan'ın, bütün menfi tahminlere rağmen, genç yaşta yüklendiği büyük sorumluluğun farkına vararak, Aybar vesayetinden kendisini kurtarması ve TİP'i gerçekten sosyalist kimliğe kavuşturacak çalışmalara imkan hazırlaması da bir ihtimaldir. Tabii çoğunlukta bulunan Aybarcılar, kendisini böyle bir ihtimal belirir belirmez alaşağı etmezlerse!

Ancak, yeni genel başkanın kişisel tutumu ne olursa olsun, sosyalistler, halen partiye «Aybarsız Aybar yönetimi»nin hakim bulunduğu gerçeğini asla gözden uzak tutmadan, Aybar yönetimine karşı mücadeleyi bundan böyle alt kademelerde yürütmek, ilçe ve il kongrelerinde Aybarcıları ve Aybar metodlarını tasfiye ederek büyük kongreye «partiyi gerçekten sosyalist kılacak» bir güçle gitmek göreviyle karşı karşıyadırlar.

REŞİT GÜÇKIRAN
— Gözüpek halk devrimcisi —

Sosyalist Reşit Güçkıran'ı kaybettik

Ali KARCI

Reşit Güçkıran öldü!..

İnanılmaz bir şey bu, nasıl ölür, Reşit Güçkıran? Bu kadar hayat dolu, bu kadar inanmış bir adam, nasıl ölür?

Demek bundan sonraki toplantılarımızda, kongrelerimizde, dost sohbetlerimizde ve kavgalarımızda o, olmayacak. Kızdığı zaman «Ece... herifim, sen de...» deyip acı acı gülemiyecek.

Reşit'i tanımıyanlar, onun nasıl bir mücadele verdiğini tahmin edemezler. O, yirmidört saat sosyalizmi konuşurdu, sosyalizm için mücadele ederdi. Bunun dışında, başka hiçbir dünyası yoktu Reşit'in. Hapishane, aşçılık, işsizlik, hatta öldürülmek önemli bir şey değildi onun için. Parti görevlerinde, hiç ön plana çıkmak istemezdi, ama mücadelenin tümünde hep öndeydi. En ağır yükleri yüklenir, bıkmadan usanmadan ve korkmadan mücadele ederdi.

Reşit için en acı şey, özlediği Sosyalist Türkiye'yi göremeden ölmekti. Yazık, uğrunda kavga verdiği sosyalist yöntemi göremedi. Havanın burcu burcu hayat koktuğu bir günde, düşmanları değil, partili arkadaşlarından İmam Hüseyin Çelik bir tabanca mermisiyle öldürdü onu! İmam Hüseyin Çelik dengesiz bir adamdı. Partide herkes onu idare ederdi, durumunu bildikleri için.

Hepimiz için acı olan haberi duyunca, büyük devrimcinin fırtınalı hayatı geldi gözümün önüne. Antep'deki mahallemizi düşündüm: Kürt Mahallesi'ni.

6 - 7 yaşlarında iken, ondan izinsiz sokakta oynayamazdık. O, mahallenin böbreği idi. Yani en yiğidimiz, en atağımız, en kavgacımız. Mahalledeki çocuk kavgamızda, reis oydu hep. Korkusuz, gözü pek bir reis.

Ortaokul sıralarında çok okuyan biri oldu. Hepimiz gibi, o da Nat Pinkerton, Nik Karter, Şarlok Holmes, Arsen Lüpen okuyordu. Bizden farkı, eline aldığı kitabı bitirmeden kalkmaması idi. Su içer gibi, bir solukta kitap bitirirdi.

Tam bu sıralarda birden bire, eli bıçaklı, beli tabancalı **biri oldu. Niye mi? O bir şeye isyan ediyordu... Ezilmişliğimize.**

Biz Antep'de, adeta tecrit edilmiş bir mahallede oturuyorduk. Kürt idik, alevi idik, küçük görülüyorduk, horlanıyorduk ve ayrıca tüm mahallece son derece yoksulduk. Reşit, bu çemberi parçalamak istiyordu. Biz, başkalarının indinde **«kuyruklu kürt» «Çıra söndürüp, horoz çırpan kızılbaştık.** Reşit, fakirliğimizi ve sefaletimizi bu iki öge dolayısıyla tecrit edilmişliğimizde buluyordu.

Kavga - döğüş, bıçak, tabanca, hapishane, saz, bar, rakı sofraları ve bıçakla yaralanıp tek böbrekle yaşamaya mahkum edilmek... Bu hayat 1946 yılına kadar böyle sürdü. Antep'te, onun adını bilmiyen yoktu. Kürt Reşit'ten gönderilen bir selam, her yerde, her zorluğu çözerdi. Para, el kiriydi. O tarihte günde yüzlerce binlerce lira geliyor gidiyordu. İngiliz kumaşı elbiseler, sırf para harcamak için yapılan İstanbul seyahatleri, aylarca süren eğlenceler, hesapsızdı.

O tarihte, çok partili rejime yeni geçilmiş, Esat Adil ve Şefik Hüsnü'nün kurdukları sosyalist partiden önce, Cemil Alpay, Sosyal Demokrat Parti'yi kurmuştu. Gaziantep'teki sosyalist arkadaşlar, henüz bir sosyalist parti kurulmadığı için - gerekirse sonradan geçmek niyetiyle- bu partinin, Gaziantep şubesini açmışlardı.

Reşit diyordu ki: **«Birgün amcam, 'seni Dişli Sıtkı istiyor' dedi. Sebebini sordum: 'Bilmiyorum, ama mutlaka gitmen lazımmış' dedi. Gittim. Sıtkı Bey partiyi ve amaçlarını anlattı. Ve sonunda dedi ki: 'İşte biz, bu anlattıklarımı yapmağa çalıştığımız için, sosyalist olduğumuz için, eşraf üstümüze, eli bıçaklı kabadayılar gönderiyor. Senden ricamız bunları önlemendir.' Kendisine saldırıları önliyeceğimi, bundan emin olmasını istedim. Sıtkı'nın anlattığı şeyler hoşuma gitmişti. Daha da öğrenmek istiyordum, neymiş bu lafı edilen sosyalizm? Onun için 'bu anlattıklarınızı yazan bir kitap verir misiniz?' dedim. Verdi. Bunun birisi, parti tüzüğü, diğeri de Max Beer'in 'Sosyalizmin ve Sosyal Mücadelelerin umumi Tarihi' idi...»**

Diyordu ki Reşit: **«Kitabı bitirene kadar yerimden kalkmadım. Kitap bitince başım dönüyordu, değişmiş bir başka adam olmuştum, yani sosyalist olmuştum. Bizim ezilmişliğimizin asıl sebebini öğrenmiştim. Ben Antep'te neyin mücadelesini yapıyordum, başkaları nelerin? Ben niye hapishaneye gidiyordum, başkaları niye gidiyordu? Ben bir mahallenin ezilmişliği üzerinde duruyordum, başkaları - bizim mahalle de dahil olmak üzere - çalışan tüm insanların ezilmişliği üzerinde duruyordu.»**

Reşit'in, kitap bittikten sonra dünya görüşü, hayat felsefesi değişmişti artık. Reşit, **«Kürt Reşit»liği bırakmış «Reşit Usta»** olmuştu.

Max Beer, Reşit'i bulunduğu ortamdan çekip almıştı.

Reşit, onbin liraları, yüzbin liraları, mükellef sofraları, sazları, barları elinin tersiyle itti.

Reşit meteliksizdi artık. Üstüne geçirdi mavi tulumu, girdi Kara Yolları'na 1946'da gündeliği üç lira yirmibeş kuruştan.

Grayderlerde çalıştı, yol yaptı, kar küredi, tamir atölyesinde ustabaşı oldu Kara Yolları'nın, 1963 yılındaki tevkifata kadar. Tevfik edildiğinde ayda 700 lira geçiyordu eline. Hapishanede, komünistlik suçundan yatıyordu. Sonunda arkadaşlarıyla birlikte beraat etti, fakat altı aydan fazla işten ayrıldığı için bir daha almadılar Kara Yolları'na.

Reşit, artık işsizdi, yada belirli bir işi yoktu. Ve onyedi yıllık işinden ayırmışlardı onu, tazminat falan vermeden.

«Reşit çok okurdu», dedim yukarıda. Sosyalist olduktan sonra değişti okudukları. Kendini yetiştirmek için elinden kitabı bırakmadı. Devamlı kitap isterdi benden. Gönderiyordum, ama Reşit'e kitap yetiştirmek ne mümkün? O tarihlerde sosyalizme dair kitaplar az olduğu için, her birini beş - altı kere okuduğu olurdu.

Reşit, kendini çok iyi yetiştiren örnek bir arkadaştı. Kendisi için hiç bir şey istemiyen, hep fedakârlık yapan gerçek bir militandı. Halk adamıydı, halkı çok iyi anladığı için, konuşurken halk da kendini anlıyordu.

Reşit, kendisine hiçbir şey istemiyen adamdı. Sosyalizmin dışında herhangi bir konuya girmezdi. Çalışma, köyleri dolaşma zamanlarında, karısını, üç çocuğunu hatırlamazdı bile...

Reşit'i bir cümleye sığdırmak gerekirse şöyle demek lazım: **«Arkadaşlar, o kendini hiç düşünmezdi...»**

● *Sanat Enstitülerinde süren boykotlar kökten yanlış bir uygulamağa karşıdır. Milli Eğitim Bakanlığı lise mezunlarını tekniker yapmak isterken köklü bir hataya düşmektedir. Tekniker eğitimi temelde üretici yetiştirirken, lise eğitimi tüketici yetiştirmeğe dayanır.*

Yüksek teknik öğretim nasıl yozlaştırılıyor ?

Osman S. AROLAT

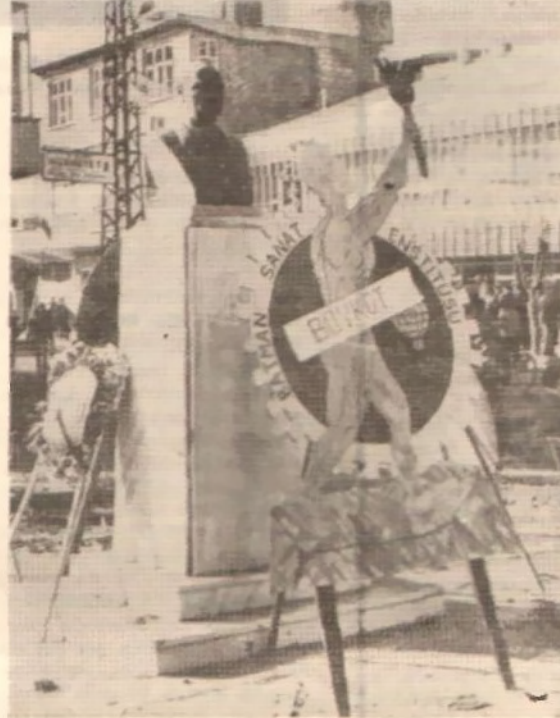
BOZUK eğitim sisteminin her yıl üniversite kapılarında giderek artan bir tıkanıklık yaratmasını suni tedbirlerle ortadan kaldırmayı şiar edinen siyasi iktidar, bu yıl da, sadece sanat okulu mezunlarının alınması gerekli olan tekniker okullarına lise mezunlarını da alarak yeni bir yanlış davranışı ortaya koymuştur.

Bu yanlış davranış her ne kadar Milli Eğitim Bakanlığı görevlilerince **«halen tekniker okullarına 1350 sanat okulu, 250 de lise mezunu alındı»** diye, örtbas edilmeğe çalışılmış sa da, Kars Sanat Okulu'nda başlayan boykotların 36 ilin sanat okullarına sıçraması engellenememiştir. Çeşitli illerde yürüyüşler, boykotlar ve kapalı salon toplantıları düzenlenerek kamuya aktarılan meselenin öncülüğünü yapmakta olan öğrenciler, çok kısa bir sürede direnişlerine bütün sanat okulu öğrencilerinin katılacağını açıklamaktadırlar. Bu açıklamalara göre sayıları 43.500'e ulaşan sanat okulu öğrencileri, Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu yanlış tutumunu düzeltmesine kadar direnişlerini sürdüreceklerdir.

Yöneticiler, ayrıca, 1 Aralık tarihine kadar mahalli gösterilerle sürdürecekleri eylemlerini, bu tarihten sonra gruplar halinde Ankara'ya yürüyerek pekiştireceklerini belirtmektedirler. Yurt çapında yaygınlaşmakta olan hareket içerisinde yayınlanan bildirilerde **«Yurdumuzda erkek sanat enstitüsü mezunlarının girebilecekleri tek yüksek öğrenim kurumu tekniker okullarıdır. Bu okullara imtihanla da olsa lise mezunlarının alınması, erkek sanat enstitüsü mezunlarının bir kısmına giriş kapılarını kapatmaktadır. Hal böyle olunca sanat enstitüsü mezunlarının tek hakları ellerinden alınmaktadır. Bakanlık bu kararını derhal düzeltmelidir.»** demektedirler.

Sanat enstitüleri öğrencileri, **«Sanatlıyız davamızda haklıyız», «Sanatımız altın bileziktir. Elimizden alınmaz.», «Liseli kardeş, haklı davamızda bizi destekle.» «Tekniker olacağız»** v.b. sloganlarla pankartlar hazırlamakta ve yürüyüşler düzenlemektedirler. Öğrencilerin konuyu yürüyüşlerle kamuya aktarması çeşitli illerde «kanunsuz yürüyüş» gerekçeleriyle engellenmektedir. Kayseri'de yapılmak istenen yürüyüş, izinsiz olduğu gerekçesiyle engellenmiş, İstanbul'da yapılan yürüyüş ise aynı gerekçeyle polis tarafından dağıtılmıştır. Öğrenciler bu engellemelerin sadece erteleme açısından önemi olduğunu, hareketlerinin engellenemiyeceğini açıklamaktadırlar.

Bu açıklamalarını doğrulayacak çalışmalarda bulunan öğrenciler izinlerini yeniliyerek engellenen yürüyüşlerini hafta sonunda yenilemişlerdir.

Hakları ellerinden alınmak istendiği için 36 ilde direnmeğe geçen sanat enstitüsü öğrencileri. (Üstte) Boykottaki öğrencilerin çelengi (Yanda)).

Uygulamadaki ana yanlış ve teknik öğretim gerçeği

Bu konu diğer bir yanıyla da milli eğitimcilerin temel olarak eğitim meselesini bilmezliklerini ortaya koyması bakımından ayrı bir önem taşımaktadır. Eğitimciler, liselileri tekniker okullarına kabul ederlerken, eğitimin en temel ilkelerden **«İki amaca yönelebilirliği»** unutmaktadırlar. Eğitim ya tüketim yada üretime dönüktür. Tüketici eğitim, vatandaşların daha iyi birer yurttaş ve daha iyi birer yönetici yetiştirilmeleri esasına dayanır. Bizde ilkokullardan başlayarak lise son sınıfa kadar yapılmakta olan eğitim bu temel üzerinde geliştirilmektedir. Yani Türkiye'de eğitim temel yapısıyla tüketici nitelik taşır. Hattâ dört - beş yıllık üniversite eğitimi bile çoğunca **«gösteriş için»** geliştirilmiş bir tüketim eğitimi olmaktan öte gidememektedir.

Üretici eğitim ise, eğitilenlerin üretim faktörlerini daha etken biçimde kullanmalarını sağlayacak bilgileri elde etmeğe yöneliktir. Türkiye'de sanat enstitülerinde ve çok az sayıdaki tarım okullarında yapılmakta olan eğitim bu üreticilik niteliğini esas almaktac..r.

Bu gerçeğin ortaya koyduğu en önemli özelliklerden biri de, temel olarak tüketici eğitimden geçmiş olan lise öğrencilerinin üniversite eğitimlerini temeli üretici olan kurumlarda yapamıyacaklarıdır. Doğal olarak bunun karşıtı da doğrudur. Yani temel eğitimlerini sanat enstitülerinde görenler de, bugünkü yapısıyla üniversitelerde öğrenim yapamazlar. Milli Eğitim Bakanlığının yanlış tutumu, sanat enstitülerin bu yanlış isteğine yol açması bakımından da sakıncalıdır.

Tekniker okullar, temel eğitimlerini üretici bir özellik taşıyan sanat enstitüleri sistemine dayamaktadırlar. Yapılması gerekenlerden biri, bu temeldeki yanlışları düzeltmektir. Yani, sanat enstitülerinin, uzmanlaşma kurumları olan tekniker okullarına daha iyi öğrenciler yetiştirmeleri sağlanmağa çalışılmalıdır. Yoksa taban tabana zıt eğitimle liseden gelenlerin tekniker yapılması yanlışları devam ettirilmemelidir.

Bugün yapılmak istenen bilinçli yada bilinçsiz olarak tekelci emperyalizme hizmettir. Üniversite kapılarında doğan yığılmalar da buna arac olarak kullanılmaktadır. Amaç, kısa dönemde şartlandırılmış teknisyenler yetiştirmektir. Bu köksüz eğitim görmüş teknisyenlerin kullanılabileceği tek alan ise, yaratıcılık istemiyen montaj sanayii olacaktır.

Liscelilerin tekniker okullarına alınması bu şartlandırılmış teknisyenleri yetiştirme hareketidir. Lise mezunları, verilmek istenen eğitimle, montaj sanayii dışında, yaratıcılık isteyen hiçbir alanda teknik eleman olarak istihdam edilemiyeceklerdir.

Türkiye'de uygulanmak istenen bu eğitim politikası, halen yürürlükte olan mühendis eğitiminin yapısına uymaktadır. Ülkemizde mühendis eğitimi, tatbikattan uzak kitabi bilgilerle yapılmaktadır. Ve bu kadronun sayısı devamlı olarak kabartılmaktadır. Kabartılan mühendis kadrosu, tekniker alanlarına hakim olmaya başlamaktadır. Böylece kurulması gereken teknik kesim pramidi kurulamamaktadır. Fazla sayıdaki mühendisler, bilgili ve yaratıcı bir dinamiği olması gereken tekniker alanına elkoymaktadır. Sanayi, genel karakteri itibariyle dışarıya bağımlı montaj - anbalaj prensibine dayandırıldığı için, bu durum bir aksaklık yaratmamaktadır.

Oysa geri bıraktırılmış ülkelerde eğitimin temeli, yaratıcı ve geliştiriciliği esas alan üretici bir yapıya dönüştürülmelidir. Özellikle tarım ülkelerinde, sanat okulları yanında tarımı esas alan meslek okullarının sayıları artırılmalıdır. Ülkemiz için de yönelinmesi gereken eğitim sistemi bu olmalıdır. Ancak bu yönelme, üretim alanında devrimci bir dinamiğe yönelmeyi sağlayabilecektir.

Bu gerçekler de ortaya koymaktadır ki, bugün uygulanmağa çalışılan eğitim ve son deney temelden yanlıştır. Bakanın ister üniversite kapısındaki yığılmayı esas alarak, ister başka amaçlarla liselileri tekniker okullara sokmağa kalkışması, büyük tutarsızlıktır. Bu nedenden sanat öğdencilerinin eylemleri sonuna kadar desteklenmeli ve yozlaşmanın önüne geçilmeğe çalışılmalıdır.

Teori ve Eylem Birliği

Son olaylarla bir kez daha ortaya çıkan gerçek, Türkiye İşçi Partisinin bugünkü yöneticilerinin devrimcilikten yan çizmeye eğilim göstermelerinin esas nedeninin, TİP'in daha kuruluşunda gerçekten sosyalist parti, yani işçi sınıfının öncü örgütü olmadığı gerçeğidir. İşçi sınıfının öncü örgütü olma gereği, bugün, partinin nicedir üzerinde tartışıp durduğumuz türlü sorunlarına çözüm getirecek yegane odak noktası olmuştur. Eğitim, strateji, taktik, örgütlenme, eylem biçimi, disiplin, işçi sınıfı öncülüğü, asgari - azami program ilişkisi... hepsi, aynı bütünün parçaları olarak karşımıza çıkıyor. Onun için bugün parti - içi ideolojik mücadele bütün cephelerde birden yürütülmek zorundadır.

Öte yandan parti - içi mücadele ile devrimci mücadele arasındaki diyalektik bağlantı da gözden uzak tutulmamalıdır. Böyle bir tutum, bütünün her bir parçasını bütünden ayrı olarak, yani her bir parçanın bütün unsurlarını göz önünde tutmadan ele almaya götürür bizi. Önümüzdeki devrimci aşamanın niteliğini saptamadan işçi sınıfı partisi olarak örgütlenme biçimini saptamaya kalkışmak; önce örgütü kuralım, sonra öbür sınıflarla ittifaklar yapalım demek; işçi sınıfının sosyalist örgütünü güçlendirmenin işçi sınıfının devrime öncülük etme görevini bugünden geçerli kılmaya bağlı olduğunu, bunun da yanlış ve boşuna taktiklere bel bağlanmamasını gerektirdiğini görmemek; ittifaklar konusunda salim bir fikir birliğine varılmadıkça işçi sınıfının öncülüğü meselesinin havada kalacağını anlamamak, somuttan kaçıp soyuta bağlanmaktır.

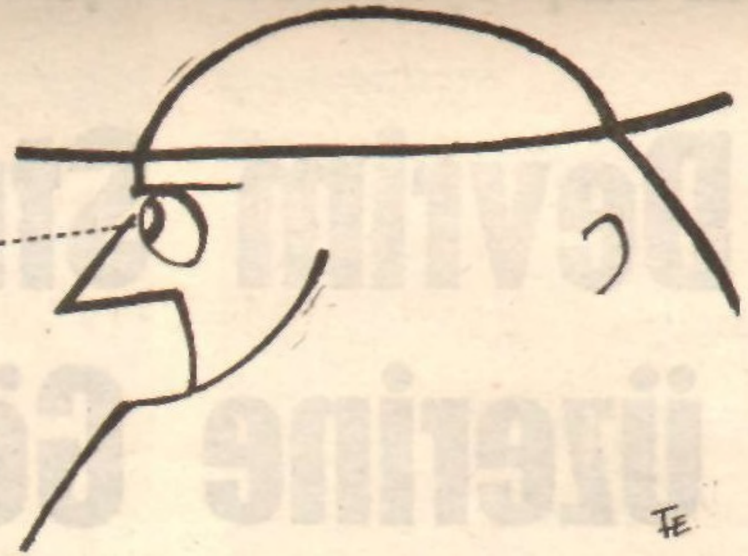
Emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadelede işçi sınıfı öncü olacaksa -ki aksi halde kapıdan kovulan emperyalizm bacadan geri gelir- parti, doğru devrimci teorinin gösterdiği yolda işçi sınıfının bugünkü devrimci görevlerini saptamakla yükümlüdür. Parti işçi sınıfının devrimci görevlerini bugünden yüklenmezse işçi sınıfının öncü örgütü olamaz. Partiyi işçi sınıfının öncü ve etkin gücü kılacak örgüt ve eylem biçimi bu görevlerin yerine getirilmesi süreci içinde, yani devrimci mücadele ve eylem içinde belirlenir.

Eylemi somutlaştıran, gerçekten devrimci kılan, tabandaki birçok iyi niyetli arkadaşın sandığının tersine, teoridir. En geçerli eylem klavuzu en doğru teoridir. tartışmalar, Onun için teorik suların bulandığı sıralarda tabanın dört elle sarılmaya koştuğu «eylem» ve «örgüt» kavramlarına somut bir muhteva sağlıyabilmenin yegane yoludur. Eylem ve örgüt, birliği gerektirir. Birlik, doğrular ve ilkeler çevresinde kurulur. İdeolojik muhtevadan yoksun ya da ideolojiyi yanlış değerlendiren hiç bir eylem planı partiyi işçi sınıfı partisi kılamaz. Parti işçi sınıfı partisine dönüşmediği sürece de Aybar'ın ve Aybarcıların partisi olmakta devam edecektir.

Tektaş AĞAOĞLU

Ferruh Doğan

Ekonomik görüş...

Geri Bıraktırılmış Ülkelerdeki Çıkmaz...

Mehmet R. ZARALI

KÜÇÜK burjuvazinin niteliği yalpalamakta oluşudur. Hem emperyalist aşamaya gelmiş olan kapitalizm ile çelişkisi vardır, onun tarafından varlığı tehdit edilmektedir, hem de kapitalist olma özlemindedir, proleter hareketinden ürkmektedir. Devrimci dönemlerde en önemli meselelerden biri de küçük burjuvazinin böyle iki yana kayması, bu kaymaların önlenerek proleterya hareketi kanalına nasıl akıtılacağıdır.

Küçük Burjuvazi tarih boyunca bir diğer yolu arayıp durmuştur. Proleterya ve burjuvazi arasında bir diğer yol... Ve bu diğer yol özlemi ile faşist diktatoryadan, radikal küçük burjuva hareketlerine kadar geniş bir alanda oynayıp durmuştur. Sonuçta ya proletaryadan yana dönüşmüştür, (tabii bu kitlelerin ve proleter örgütünün ağırlığını koyması ile gerçekleşebilir) yada başa geçen küçük burjuva kadrosu sınıf değiştirmiş, yönetim tam bir burjuva diktatoryasına dönüşmüştür. Ülke geri bıraktırılmış bir ülke ise, ipler emperyalizmin eline geçmiştir.

Kronstadt ayaklanması sırasında bütün küçük burjuva unsurlar buna sahip çıkmışlardı. Arkalarında Beyazların, onların arkasında da emperyalizmin desteği vardı. Lenin şunları yazıyordu: **«Dağınık küçük üreticiler, köylüler, iktisadi bakımdan ve siyasi bakımdan ya burjuvaziyle birleşirler (kapitalist düzende bütün ülkelerde ve modern çağın bütün devrimlerinde böyle olmuştur ve kapitalist düzende her zaman böyle olacaktır) yada proletarya ile birleşirler, (modern tarihin en büyük devrimlerinin doruğunda çok kısa dönemler için, en ilkel biçimde böyle olmuştur. 1917-21 döneminde Sovyet Rusya'da daha gelişmiş bir biçimiyle de böyledir.) Ancak kibirli kendini beğenmişler «üçüncü» bir yol, «üçüncü» bir kuvvet hakkında gevezelik edebilir, hayal kurabilirler.»** (1) Bu dönemde kitlelerin öncüsü proleterya örgütü idi, küçük burjuva ideolojisini taşıyan bütün unsurlar tasfiye oldu.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra yarı sömürge ve sömürge ülkelerde ilk devrim Türkiye'de gerçekleşti. Ve radikal küçük burjuva devrimciliğinin eksikli, kabataslak ilk örneği verildi. Bu dönemde nisbeten sanayileşmiş ülkelerden bazılarında burjuvazinin desteği ile faşist küçük burjuva diktatoryaları gerçekleşiyor, Balkan'larda ise ticaret burjuvazisi ile toprak ağalığının desteğinde irili ufaklı faşist tiranlıklar türüyordu. Latin Amerika'da finans kapitalin kriz yıllarından yararlanarak milli burjuvazi gelişme olanağı buldu, Meksika'da radikal bir toprak reformu küçük burjuva öncülüğünde gerçekleştirildi. Mao, kurtuluş mücadelesini yürüten kadrolara karşı şunu söylüyordu. **«Bugünkü uluslararası durumda sömürge ve yarı sömürgedeki 'kahramanlar' ya emperyalist cep ile birleşip dünya karşı devrimci güçlerinin parçası olmak, yada anti-emperyalist cephe ile birleşip dünya devrimci güçlerinin parçası olmak zorundadır. Ya birini, ya ötekini yapmalıdırlar, çünkü üçüncü yol yoktur.»**(2)

Ve Türkiye 1930'lardan sonra yalpaladı durdu. İlkin İngiliz - Fransız blokuna, savaş sırasında Almanya'ya kayma eğilimleri gösterdi. Devlet kapitalizmi aracılığıyla gelişme olanağı bulan ticaret burjuvazisi ve büyük toprak sahipleri, emperyalizmle de bağlarını sıklaştırarak 1950'de politik iktidara kesin olarak elkoydu. Bir kısır döngüye düşülmüştü. Emperyalizm kovulmuş, ama içeride anti - emperyalizmin sürekli dayanağı olacak yapının gerçekleşmesi için radikal çabalara girişilmemiş, işçi sınıfının gelişmesinden korkulmuş, küçük üretim biçimleri ve köyleri kendine yeterli birimler olarak oluşturma çabalarına önem verilmiştir. Bu çabalar, küçük burjuvaziyi yaygınlaştırarak sağlam bir yere dayanabilme hayalleri gibi çağdışı düşüncelere dayandığından gerçekleşmedi. Gerçekte ise, bir yanda işçiler, köylüler siyasal hayattan yabancılaştırılırken, öte yandan ticaret burjuvazisi ve büyük toprak sahipleri her türlü gelişme olanağı bulmuş, neticede emperyalizmin kilidi yeniden üstümüze kapanmıştır.

BU sıralar geri bıraktırılmış ülkelerde yeni bir devrim çıkmazı ile karşılaşıyoruz. 1960'larda emperyalizm sömürgelerden çekilirken, gerisinde yeni sömürgeciliği içeride destekliyecek işbirlikçi kadrolar bırakıyordu. Bir yandan da bütün bu ülkeleri allı-morlu bir sosyalizm dalgası sarmıştı. İslamcı - sosyalizm, Arap - sosyalizmi, Cezayir - sosyalizmi... Habib Burgiba da, Tunus'da kendisine has bir sosyalizm öneriyordu. Ve bu ülkelerde yabancı sermaye, ticaret burjuvazisi, devletçilik, hepsi bir arada yaşıyordu. Öte yandan şöyle bir öneri geliştiriliyordu. Afrika'da sınıflar yoktur, öyleyse **«sınıf çatışması tanımıyan orijinal bir sosyalizm»** mümkündür. (3) Türkiye'de de sosyalizm ilk defa bu dönemde kitlelere seslenme olanağı buluyor ve ortalığı İsveç sosyalizminden, Üçüncü Dünya tipi 'orjinal' sosyalizmlerden dem vuranlar kaplıyordu. Giderek bu dalga da durulmaya başladı. Çeşitli darbeler sonucu ileri uçtaki önderler devrildi. Üçüncü dünyayı politik bir güç olarak oluşturma çabaları dağıldı.

Genç ülkelerdeki kadrolar iki yolu seçtiler. **«Bunlar bir yanda hemen hemen bütün tropikal Afrika ve birçok Asya ülkelerinde egemen güç haline gelmiş olan bürokratik burjuvaziyle, öte yanda kapitalist olmıyan yolu seçmiş bulunan devrimci demokratik güçlerdir.»** (4) Henry Alleg, yönetimdeki kadroları şöyle anlatıyor: **«Devlet memurlarının ve ordunun bütçesindeki şişkin payları, memur bolluğu, lüks düşkünlüğü, bazılarının ahlak bozukluğu ve devletin buna gösterdiği hoşgörü. Bütün bunların temelinde yeni bürokratik burjuvazinin oynadığı rol yatmaktadır. Yeni bürokratik burjuvazi bütün devlet çirkına kene gibi yapışmıştır. Bu sosyal tabakalar hızla kendi çarklarının halk kitlelerinin çıkarlarıyla çeliştiğini kavrayıverdiler. Halk kitlelerinin gerçek bir sosyalist devrim istemeleri onları korkutmağa başladı.»** Bu kadroların karşısında yer alan bazı samimi önderler devrildi. Ben Bella, bir partinin gerekliliğinden söz ediyor ve şöyle diyordu: **«O halde sağlam bir şekilde işçi ve köylülere dayanmalıyız. Onların ittifakını pekiştirmeliyiz. Sosyal durumlarını takviye etmeliyiz.»** Fakat, geç kalmıştı... Diğer ilerici, reformcu küçük burjuva rejimlerinde de marksistler tutuklanmakta, kamplara doldurulmakta, proleteryanın öz örgütünün kurulması gerçekleşmemekte, reformlar sonuna kadar yürütülmemekte, kitleler bunların yapılışına katılmamaktaydı. İktidardaki kadrolar hızla imtiyazlı, egemen bir sınıf haline gelmekteydi: **«Sosyalist ülkelerdeki bürokrasinin aksine bu imtiyazlı zümre kelimenin tam anlamıyla bir sosyal sınıftır. Bu sınıf, tarımda, küçük ve orta endüstride, özellikle yapım endüstrisinde üretim araçlarının sahibidir. İç ticarette, tefecilikte sermaye sahibi olduğu gibi, bütün karar verme yetkilerini kullanarak tüm devlet sektörünü denetimi altında tutmaktadır.»** (5)

Çıkmazın nedenleri yavaşca ortaya çıkmaktadır. Anti - emperyalist hareket içinde küçük burjuvazinin öncü oluşu, kitlelerin bu mücadeleye proleterya örgütünün öncülüğünde bilinçli olarak katılmayışı, proleterya örgütünün ağırlığını koyup küçük burjuva eğilimlerini dengeleyemeyişi, giderek proleterya örgütü ve diğer örgütlenme çabaları üzerinde faşizan baskıların süregelişi anti - emperyalist hareketin de sıhhatini bozmakta, zaferini zayıflatmakta ve ilerideki kısır döngüleri hazırlamaktadır. Elbette proleteryanın öncülüğünde olmasa da, emperyalizmin dünya içindeki haraket alanını kısacak her türlü atılım desteğimizi kazanacaktır. Ama bunun yanında zaferin sürekliliği içinde ve dünya içinde bir yapı bütünlüğüne kavuşabilmek için, fırsatçılara ön vermemek, bu hareketlere gerçek halk savaşı niteliği kazandırmak, ilerdeki atılımlara kitlelerle beraber hazırlanmak, ilk adımdan sonra gelen hayati görevlerdir. Zira silahlı savaştan sonra, en az onun kadar zor bir savaş, ülkenin yeni ekonomik yapısını kurma savaşı başlayacaktır. Ve bunda kitleler tek başarıya götürme aracıdır. Bilimsel sosyalizm silahıyla donanmış proleter öncülerine büyük sorumluluk düşmektedir. Papağan gibi kalıp tekrarlamaktan vazgeçilmeli, tarihi yeniden yaşamaya çalışmamalı, ilk ağızda görevimizin ne olduğunu saptamalı (bizce bu kitlelerin eylem içinde örgütlenişi, partinin devrimci öze kavuşturulması) küçük burjuva şakşakıcılığından vazgeçilmelidir.

İttifakları masa başında değil, Türkiye'de düşünmeliyiz. Hemen ilk ağızda bizi rahatlatacak yollara sapmamalıyız. (Rahatlama isteği, küçük burjuva özelliklerindendir.) Devrimin kesintisiz oluşunu sağlayacak örgütlenmeyi sağlamalıyız. **«Devrim, kuvvetli ve birleşmiş bir karşı devrim doğurarak ilerler, yani düşmanı daha aşırı savunma çarelerine başvurmaya ve bu yolda daha güçlü saldırı araçları bulmaya zorlar.»** diyor, ustalardan biri. Emperyalizm konusunda yeni yollar bulmamız, onun karşı stratejisini yenmemiz, aşmamız gerek. Zira, o biz bir harekette bulunduğumuzda, hemen ona göre silahlanır, tavır alır. Unutmayalım, ağızdan dolma tüfekler elimizde patlayabilir. Yeni silah yoksa, eskisini kullanacağız, ama dikkatli olarak. Yeni yolları da **«odaların kuytu köşelerinde»** bulmayacağız elbette.

PRATİĞİMİZDE, eylemimizde çok iyi öğrenmemiz, kavramamız ve kullanmayı bilmemiz gereken silahı, devrimci teoriyi kullanarak bulacağız. (Pratik ve eylem konusunu ayrıca tartışmak gerek.) Eğer biz yirmidört saatimizin yirmisini küçük burjuvazi hareketini alkışlamakla, ve milli cephe üzerine lâklâkla geçirirsek ve işçi, köylü yığınlarıyla, proleteryanın öz örgütüyle ilişkin hiçbir çabaya girişmez, artık klikler arası bizans entrikalarına dönen kısır çekişmelere kendimizi bırakırsak, böylece küçük burjuvazinin iktidara yönelimi dengelenmezse, faşist küçük burjuva diktatoryasından, sol radikal küçük burjuva diktasına kadar her türlü gelişim tıkanıklığının meydana gelmesinde payımız olur.

---

(1) **Toprak Meselesi -Ayni vergi- S. 179-Sol Yayınları 1969**
(2) **On New Democracy-P. 24-25 Peking 1964**
(3) **Askeri darbeler ve demokrasi - Henri Alleg: Askeri darbeler ve demokrasi - S. 59 - Gerçek Yayınevi, 1966**
(4) **Prof. G. Mirsky: Üçüncü Dünyada Gelişmeler - Devrim sayı 1. S .4**
(5) **Fainwaz Trablusi: Küçük burjuva öncülüğünün iflası - Ant, Sayı 148, S. 8**

Yeni Emperyalizmin Koşularını iyi bilelim

Devrim Stratejisi üzerine Görüşler

Sedat ÖZKOL

TÜRKİYE'DE tüm sosyalistlerin temel sorunu devrimci stratejinin doğru olarak saptanmasıdır. Bunu da beklenmedik güçlükler ortaya çıktığında evde kalmış kızlar gibi histeri buhranları geçirerek, her sırmalıya, her bürokrata çekingen gülücükler ve manidar iç çekişleriyle göz süzerek, kendi teorik iktidarsızlığımızı laf ebelikleri, soytarılıklar ve ilkel haykırışlar arkasında gizlemeğe çalışarak değil, bilimsel sosyalizmin rehberliğinde, Türkiye'deki egemen sınıfların politik ve ekonomik güçlerinin kökenlerini, dayanaklarını, gelişimini araştırarak, Türkiye'nin bugünkü sosyal ve ekonomik yapısını belirleyen etkenleri kesinkes ortaya koyarak yapabiliriz.

Diğer bir deyişle stratejimizin doğru olabilmesi, eylemlerimizin havada kalmayıp başarıya ulaşabilmesi için toplumsal yapı hakkındaki analizimizin, görüşümüzün de mutlaka doğru olması şarttır. Gerçeklere, doğrulara dayanmayan her strateji, her görüş, bilimsel sosyalizmin deyimleriyle ifade olunsa da, temelde idealisttir, kısırdır, devrimsel atılımları saptırıcı ve köstekleyicidir, aldatıcıdır, kurucularının zihninin dışında gerçekliği, dayanağı yoktur. O halde işe doğrulardan, gerçeklerden başlamamız gereklidir.

Nedir Türkiye'nin sosyal ve ekonomik yapısını belirleyen etkenler? Türk toplumunun bilimsel sosyalist açıdan değerlendirilmesi, tanımı nasıl yapılabilir? Türkiye milli demokratik devrimcilerin, veya proleter sosyalistlerin veya proleter devrimcilerin ileri sürdükleri gibi yarı bağımlı - **YARI FEODAL** bir ülke midir? Yoksa yine yukardaki keskin sosyalistlerin ispatlamağa çalıştıkları gibi feodal kalıntıların belirli bölgelerde egemen olduğu *bir toplum mu? Türkiye'de küçük* burjuva kuyrukçularının Diyojenin feneriyle aradıkları milli burjuva gerçekten mevcuttur da, bizimle saklambaç mı oynamaktadır? Yoksa gerçekte Türkiye zayıf iç dinamiği yüzünden emperyalizmin pençesine düştükten sonra sosyal ve ekonomik yapısı emperyalist sömürü tarafından belirlenmiş bir geri bıraktırılmış ülke ve dünya kapitalist düzeninin bir halkası mıdır? Türkiye'deki egemen sınıfların ileri kapitalist ülkelerdeki gibi bağımsız bir varlıkları, bağımsız bir güçleri var mıdır? Diğer bir deyişle Türkiye'de sanayi devrimini yapabilecek bir milli burjuva sınıfı ortaya çıkabilmiş midir? Yoksa Türkiye'deki egemen sınıflar tüm güçlerini, varlıklarını emperyalizme mi borçludurlar?

Bu sorulara milli demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler şöyle cevap veriyorlar: **«Türkiye kapitalist ve feodal ilişkilerin içinde ve emperyalizmin pençesinde, yarı bağımlı bir toplumdur. Özellikle Güneydoğu'da ve Doğu'da feodal üretim ilişkileri, hiç değilse feodal kalıntılar etkindir. Buna karşılık Batıda, Çukurova'da kapitalist üretim ilişkileri gelişmiştir. Türkiye'de emperyalist sömürüye karşı direnebilecek, devrime katkıda bulunabilecek milli burjuva diyebileceğimiz bir sınıf mevcuttur. Milli burjuva, sosyalist sloganlarla ürkütülmemek şartıyla, giderek emperyalist sömürüye olduğu kadar egemen sınıflara karşı da tepki gösterebilir. Bütün bu nedenlerle önümüzdeki mücadele milli demokratik devrim mücadelesidir.»**

Milli demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler bu bulgularını nelere dayandırıyorlar? Türk toplumunu diyalektik bir bütün halinde ele alıp bilimsel sosyalizmin süzgecinden geçirmelerine mi? Görünüşlerin altındaki temel ilişkileri araştırmalarına, tesbit etmelerine, bilimsel sosyalizmi bir dogma gibi değil de, yaratıcı şekilde uygulamalarına mı? Bulgularını niceliksel ve de niteliksel gerçeklerle pekiştiriyor, kanıtlıyorlar mı? Bir kelimeyle milli demokratik devrim stratejisi doğrulara, gerçekleri mi dayanmaktadır? Bütün bu sorulara bu defa bilimsel sosyalistlerin vereceği cevap ortadadır: HAYIR.

Milli demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler Türk toplumunun doğru analizinden, değerlenmesinden başlayarak stratejilerini saptamış değillerdir. Tersine, önce strateji saptanmış, sonra buna kılıf aranmıştır. Diğer bir deyişle milli demokratik devrim stratejisinin doğruluğunu sözümona kanıtlayabilmek için Türk toplumunda feodal üretim ilişkilerinin hâlâ geçerli olduğu, Türk toplumunun sınıfları arasında komprador burjuvazinin karşısında bir de milli burjuva sınıfının bulunduğu *uydurulmuştur. Bu yakıştırmalara sözümona* bilimsellik kazandırabilmek için Doğu ve Güney Doğudaki belirli aşiretler incelenmiş, bu üretim ilişkilerinden Türkiye'nin Güney Doğusunda ve Doğusunda feodal ilişkilerin hâlâ etkin olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca tek bir kişinin, bir ailenin, yada bir sülalenin belirli bölgelerde bir çok köye birden sahip oluşu da feodal üretim ilişkelerine örnek olarak gösterilmiştir. Feodalizmin varlığını tespit için aşiretleri ele almak, araştırmak ve de örnek olarak göstermek, örneğin kapitalizmin en ileri aşamasında, yani emperyalist aşamadaki Amerika'yı tanımlayabilmek için kızılderili topluluklarını incelemeğe, bu kabilelerin toplumsal yapısından Amerikan toplumu için genel sonuçlar çıkarmağa benzer. Bu yapıldığı takdirde, Amerika'da en ileri kapitalizmin yanında, feodal, hattâ feodal öncesi üretim ilişkilerinin varlıklarını sürdürdükleri sonucuna varılabilir. Giderek kızıl derililerin, beyazlar, hattâ zenciler kadar medeni haklara, kendilerine yetecek kadar toprağa sahip olmadıkları belirtilip, Amerika'daki devrimci stratejinin milli demokratik devrim stratejisi olması gerektiği ileri sürülebilir.

Görülüyor ki, istenildiği takdirde hemen her koşulda kendimize sürrealist bir strateji saptayabilir ve buna bilimsellik maskeleri takabiliriz. Fakat yukardaki örnekte olduğu gibi gerçek apaçık ortadadır: Örneğin Amerikan toplumu feodal, yarı feodal ilişkilerle kapitalist ilişkilerin yanyana yaşadığı bir toplum değil, emperyalist aşamadaki kapitalist bir toplumdur. Feodal, feodal öncesi görünümündeki ilişkiler de monopol kapitalizminin doğal sonuçlarıdırlar, monopol kapitalizmi tarafından belirlenmişlerdir. Diğer bir deyişle, Amerikan kızılderilileri, beyazların Amerikan kıtasına ayak basmasından önceki toplum biçimlerini sadece görünüşte sürdürmektedirler. Gerçekte kızıl derilileri içinde bulundukları toplumsal yapıda yaşamağa zorlayan Amerikan Federal Hükümeti'dir. Amerikan Federal Hükümeti monopol kapitalizminin emrindedir, dolayısıyla kızılderili toplumlarının yapıları monopol kapitalizmi tarafından belirlenir.

Gelelim Türkiye'ye: Feodal üretim şeklinin tanımını da zorlamak şartıyla feodal yada yarı - feodal üretim şeklinin Türkiyede sadece %2,6 — %3,3 arasında bir yer tuttuğu hesaplanmıştır. [Bak: Dr. Korkut Boratav, 100 Soruda Gelir Dağılımı (kapitalist sistemde, Türkiye'de, sosyalist sistemde Gerçek Yayınevi, s. 136] Gerçekte burada üretimin hangi amaçlarla yapıldığının da göz önünde tutulması gerekir. Üretim genellikle pazarlar için yapılıyorsa, ortakçıyla ağa arasındaki ödeme şekli feodal bir ilişki gibi gözükse de, ürünün değerini, miktarını, cinsini pazarlar belirledikçe bu üretim şekli temelde kapitalisttir. Örnek olarak yine kapitalist Amerika'yı *alalım: Kendi sınırlı topraklarında* üretim yaparak genellikle sefalet içerisinde yaşayan çiftçi ailelerini bir kenara bırakacak olursak (çünkü bunların toplam üretimdeki payları hiç denecek kadar azdır) Amerikan tarımına, en modern üretim tekniklerinin uygulanıldığı, mekanikleşmiş kapitalist üretim şeklinin hakim olduğunu görürüz. Tarımda kapitalist üretim şeklinin en yaygın ve en etkin olduğu Amerika'da, tarım işçileri arasında sendikalaşma sanayi işçilerine göre çok zayıf olduğundan (tüm kapitalist ülkelerde ve bu arada yurdumuzda da böyledir), monopol kapitalizmi tarafından daha yoğun bir şekilde sömürülmektedirler. Örneğin tarım işçileri, yiyecek, giyecek gibi zorunlu ihtiyaçlarını, kendilerini istihdam eden şirkete ait mağazalardan (bu kanunsuz bir işlem de olsa) sağlamağa zorlanabilirler. Bu koşullar altında çok kereler hafta sonuna kadar bekleyemiyen işçi, eline para geçmesi halinde dışarda çok daha ucuza satın alabileceği ürünleri, şirketin mağazasından monopol fiyatlarda krediyle sağlamağa mecbur olur. Öyle ki, hafta sonunda şirkete borçlu duruma bile geçebilir. Böylece kapitalistlere emek-gü cünü sattığı halde karşılığında ödeme parayla değil, ürünle yapılmış olur Şimdi biz bu ödeme şeklini, temelde ki üretim biçiminden soyutlayacak o lursak, burada kapitalist öncesi bir i lişkinin mevcudiyetini ileri sürebiliri Temele inmediğimiz, yüzeyde kaldığı mız, görünüşlerle yetindiğimiz ve üre timin hangi amaçla yapıldığını araş tırmadığımız için gerçekler karşısında da gülünç duruma düşeriz.

Milli demokratik devrimciler vey proleter sosyalistler veya prolete devrimciler kalıplardan kurtulup top lumları diyalektik bütünlükleri içind inceleyebilselerdi; kapitalizmin b dünya sistemi halinde geliştiğini, iler kapitalist ülkelerle geri bıraktırılmı ülkelerin bir madalyonun iki yüzün teşkil ettiklerini, ilerilik ve gerilig doğuran sürecin bir olduğunu açıkç göreceklerdi. Dolayısıyla, iç dinami minin zayıflığı yüzünden emperyali min pençesine düşmüş bir ülkede, ba langıçta feodal yada yarı - feod ilişkilerin mevcut olabileceğini, fak emperyalist sömürü mekanizmasıy bu ilişkilerin nitelik değiştirip kapit list ilişkilere dönüşeceğini, emperyali min giderek geri toplumun her sınıf na, her tabakasına, her kurumuna d damgasını vurup sonunda kendi istek lerine cevap veren, bu isteklere uyg olarak değişen bir toplumsal yap belirleyeceğini, bu koşullar altında a tık - değerden pay alabilmek, ya sanayi işçileriyle topraksız ve az to raklı köylülerin sömürülmesine kat labilmek için büyük şehirlerdeki ko pradorlardan en uzak kasabalardak esnafa kadar tüm egemen ve ara sınıfların emperyalizme göbek bağıyl bağlanacağını, bürokratların yalan devrimcilikten sıyrılıp sonunda empe yalizmin emrinde görev alacakların milli burjuva adına lâyık bir sınıf asla ortaya çıkamıyacağını da zoru lu olarak kavrayacak, teslim edecek lerdi.

Geri bıraktırılmış ülkelerde devrimci mücadele geliştikçe, bir d yalektik etki - tepki ilişkisi için emperyalizmin de karşı - devrimci m cadele yöntemlerini sürekli olarak d ğiştirdiğini, günümüz emperyalizmini çıkarlarını korumada klasik emperya lizmden çok daha hesaplı, çok dah planlı, çok daha bilinçli hareket ett ğini görebilen ve ileri kapitalist ülk lerle geri bıraktırılmış ülkelerin iç d namiğini birbirinden soyutlamaya bilimsel sosyalistler, günümüzde an - emperyalist ve sosyalist mücadelenin bir olduğunda birleşiyorlar.

Çağımızda geri bıraktırılmış ülkeler bütünüyle emperyalizmin mekanizması içindedir.

Örneğin marksist düşüncenin günümüzdeki en güçlü ve en etkin temsilcilerinden P. Baran ve Paul, M. Sweezy (P. Baran 1964 yılında ölmüştür) **«Monopoly Capital»** adlı eserlerinde, geri bıraktırılmış ülkeler halklarının hem milli bağımsızlıkları hem de ekonomik ve sosyal kalkınmaları için emperyalizme karşı mücadele ettiklerini belirttikten sonra, anti - emperyalist ve sosyalist mücadelenin bir arada yürütülmesi gerektiği, bir bütün teşkil ettiği, birbirinden koparılamıyacağı sonucuna varıyorlar. (Bak: P. Baran, Paul M. Sweezy, «Monopoly Capital» Monthly Review Press. s. 206).

Aynı şekilde J. Petras, geri bıraktırılmış ülkelerde «milli burjuva» adı verilen sınıfın emperyalist sömürüye katıldığını, pay aldığını, bu nedenlerle sosyal adalet, özgürlük ve ekonomik kalkınma için mücadele edenlere doğal olarak karşı çıktığını belirtiyor ve böyle tutucu ve de asalak bir sınıfa devrimci mücadelede etkin bir rol tanıyan stratejinin yanlışlığını ortaya koyuyor. Petras'a göre geri bıraktırılmış ülkelerde anti-emperyalist mücadelede güç birliği ancak proleteryayla fakir köylüler arasında kurulabilir. (Bak: J. Petras, «The Roots of Underdevelopment». Monthly Review. Şubat 1967 sayısı. S. 49 - 55).

Aynı şekilde araştırıcı J. Michael Dawn'a göre, devrimci mücadelenin ilk aşaması sömürülen halk kitlelerinin iktidara gelmesidir. Bununla beraber halk kitleleri iktidara gelir gelmez ülkenin emperyalizmle bağlarını koparmadıkları, koparamadıkları takdirde, karşı - devrimini giderek egemenliği ele geçirebileceği de belirtiliyor. (Bak: J. Michael Dawn «Towards ar International Strategy» Monthly Review. Nisan 1968 tarihli sayı. S. 29.41).

Hindistan'daki devrimci potansiyeli inceleyen Kathleen Gough, Hintli solcuların genellikle başarısız oluşlarında, şimdiye kadar kullandıkları anti - diyalektik toplumsal modelin oynadığı rolü belirtiyor, Hindistan toplumunu diyalektik gelişim kurallarına aykırı olarak burada feodal, ötede kapitalist, ilerde yarı - feodal gösteren bu statik modelin devrimci stratejiyi de nasıl saptırdığını ortaya koyuyor. Hindistan'ın 19. Yüzyılda İngiliz İmparatorluğu'nun pençesine düşmesinden sonra, tarımda da feodal ilişkilerin tamamen ortadan kalktığını, tarımsal üretimin milletlerarası pazarlar ekonomisine uygun şekilde yürütüldüğünü açıklıyor. Gough'a göre, giderek Amerikan emperyalizminin, Amerikan teknolojisinin hakimiyeti altına girmiş Hindistan'da, gerçekten bağımsız bir milli burjuva sınıfı bulmak imkansızdır. Dolayısıyla bu koşullar altında Hindistan'da bir takım solcular tarafından ileri sürülen «milli demokratik devrim» stratejisi temelden yanlıştır. Gerçek devrimci mücadelede sanayi ve tarım proleteryası güçbirliğini muhayyel bir milli burjuvayla değil, az topraklı köylülerle, iş bulamıyan milyonlarca kişilik halk kitleleriyle yapmalıdır. (Bak: Kathleen Gough, «The Indian Revolutionary Potential» Monthly Review. Şubat 1969 tarihli sayısı. S. 23-36).

Geri bıraktırılmış ülkelere dünya kapitalist sisteminden bağımsız bir iç dinamizm tanıyan statik ve revizyonist görüşe en büyük darbeyi değerli bilim adamı Andre Gunder Frank indirmiştir. Özellikle Latin Amerika ülkelerinin toplumsal yapılarını diyalektik yöntemle inceleyen Frank, Latin Amerika'da günümüzde, hattâ geçmişte feodal yada yarı feodal ilişkiler arayanların bir efsane peşinde koştuklarını açıkça belirtmiş, Latin Amerika'daki geri bıraktırılmış ülkelerin hepsinin dünya kapitalizminin vazgeçilmez birer halkası, birer parçası olduklarını, toplumsal yapılarının tümüyle emperyalizm tarafından belirlendiğini, sayısal olarak ortaya koymuş ve geri bıraktırılmış ülkelerin şimdiye kadar hem burjuva bilimadamları, hem de revizyonistler tarafından feodal, yarı - feodal, kapitalist olarak tanımlanmalarına imkan sağlamış statik toplum modellerine bir çırpıda son vermiştir. Frank'a göre ileri kapitalist ülkeler gelişimlerini Asya. Afrika, Latin Amerika toplumlarını geri bırakmalarına borçludurlar. Kapitalist sistem hem ileri kapitalist ülkeleri, hem de geri bıraktırılmış ülkeleri kapsayan bir bütündür. Geri bıraktırılmış ülkelerdeki artık - değere el koyabilmesi, hattâ artık - değer üretilmesi için emperyalizm bu ülkelerin toplumsal yapılarını (başlangıçta da kapitalist sömürüye uygun değillerse) değiştirmek, hattâ çok kereler Latin Amerika'da olduğu gibi daha başından belirlemek zorundadır. Feodal üretim şekli üstüne kapanaklığı, kendine yeterliği yüzünden emperyalist sömürüye uygun değildir. Bu yüzden emperyalizm iç dinamiği zayıf ülkeye el attıktan kısa bir süre sonra bu toplumda o zamana kadar fosilleşmiş sanılan ilişkileri niteliksel olarak değiştirir, temelde kapitalist olan ilişkilerle belirler, ezilen, sömürülen halk kitlelerin bu niteliksel değişimlerin bilincine varmamaları için de geçmişteki ilişkilerin, geleneklerin düzeydeki özelliklerini korur, yaşatır. İleri *kapitalist ülkelerle geri bıraktırılmış ülkeler arasındaki ilişki, geri bıraktırılmış ülkenin içinde de aynen uygulanır. Öyle ki, nasıl New York Delhi'den, Kahire'den, İstanbul'dan çok daha gelişmiş, çok daha güçlenmişse, İstanbul da, Ankara da, İzmir de, Kars'tan, Bingöl'den, Tunceli'den, Hakkari'den çok daha gelişmiştir. Diğer bir deyişle İstanbul, İzmir, Ankara gelişimlerini tümüyle Anadolunun geri bıraktırılmışlığına borçludurlar. Aynı şekilde Türkiye'nin Batısının gelişebilmesi için doğusunun geri bıraktırılması gerekliydi. Nitekim son günlerdeki araştırmalar da örneğin doğru bölgelerinde biriken sermayenin İstanbul, İzmir gibi batıdaki büyük ticari şehirlere kaydırıldığını gösteriyor. Bu bakımdan örneğin İstanbul, Anadolu'da üretilen artık - değere emperyalist bir ilişki içinde el koymaktadır. Anadolunun artık-değeri İstanbul'un Anadolu üzerindeki monopol egemenliğini güçlendirmekten başka bir işe yaramıyor. Batı'daki büyük şehirlerle doğu bölgesi arasındaki ilerilik - geri bıraktırılmışlık ilişkisine büyük şehirlerin, kasabaların kendi yapıları içinde de rastlamak mümkündür. Örneğin İstanbul tarafından sömürülen diyelim Kars şehrinde de artık - değerin kullanılmasına göre ileri gitmiş ve geri bıraktırılmış kesimler vardır. Böylece emperyalizmin pençesine düşmüş bir ülkede merkezle gezegen arasındaki sömürü ilişkisi, gezegen içinde de en uzak noktaya, taşınmakta görünüşte dışarıdan tamamen izole edilmiş dağ ve orman köylerine kadar geçerli olmaktadır. Bu dinamik ilişkiler içinde feodal ilişkiler, kalıntılar aramak beyhudedir, gülünçtür. [Bak: Andre Gunder Frank. I. «The Development of Underdevelopment», Monthly Review. Eylül 1966 sayısı. S. 17-31. II. «Capitalism and Underdevelopment in Latin America» (Historical Studies of Chile and Brazil). Monthly Review Press. 1967].

Görüyoruz ki, kalıpların dışına çıkabilen bilimsel sosyalistlerin vardıkları sonuçlar aynıdır. Emperyalizmin geri bıraktırdığı ülkelerde, emperyalizme karşı mücadeleyle sosyalizm için mücadele bir bütündür.

Milli demokratik devrimciler veya proleter sosyalistler veya proleter devrimciler neden bunu görmek istemiyorlar?

Nitekim Türkiyenin tek sosyalist partisi İşçi Partisi'nde küçük burjuva sosyalizmi egemen hale gelince, Proudhon'cular, popülistler, oy kaygısını her ilkenin önünde tutunca, yönetemiyen yöneticiler eylemsizliğin şampiyonluğunu yapıp pasifizmi bir erdem gibi satmağa kalkışınca, sosyalist gençlerin devrimci potansiyellerine doğal ve olumlu açılış olanakları da ortadan kalkmış oldu. Bu potansiyele mutlaka bir boşalım yolu bulmak gerekiyordu, nitekim eylemsizliğin, iktidarsızlığın sosyalist hareketi felce uğrattığı bu kritik dönemde, gençler kendilerine gerçek eylem yolunu gösterdiği ileri sürülen milli demokratik devrim stratejisini benimsemek zorunda kaldılar. Bu nedenlerle milli demokratik devrim stratejisini, Türkiye'de sosyalizmin çocukluk hastalığı değil, sapkınlığı diye adlandırmak çok daha yerinde olacaktır. Devrimci gençliğe İşçi Partisi içerisinde doğal açılım yolları bulunmadıkça, gençler bilimsel sosyalizmi, kalıplar şeklinde değil de yaratıcı temelinden öğrenmedikçe, sosyalistler İşçi Partisi'ne bilimsel sosyalizmi egemen kılamadıkça, Türkiye'de sosyalizmin bu sapkınlığı da devam edecek ve daha uzun bir süre anti - emperyalist ve sosyalist mücadelenin bütün olduğu gözlerden kaçacaktır.

Direnen işçiden toprak işgal eden köylüye...

Işıl TÜRKBEN

10 Kasım 1969...

— Silivri'nin 3302 nüfuslu Değirmenköyü'nde köylüler, Esecelı çiftliğinin 5 bin dönüm arazisini işgal ettiler.

14 Kasım 1969...

— Eğe sanayi işçileri 3 arkadaşlarının haksız yere işten atılmalarını protesto amacıyla direnişe geçtiler.

18 Kasım 1969...

— Sac Sanayi işçileri 9 arkadaşlarının işten atılması üzerine direnişe geçtiler.

— İŞÇİLER VE GENÇLER EL ELE —
Direnişlerinde yalnız kalmıyan işçiler halk oyunu oynarken.

Geçtiğimiz Cuma günü Eğe Sanayii Fabrikası Müdürü, İş Kanunu'nun patrona tanımış olduğu **«işverenin bildirimsiz fesih hakkı» (17. madde)** na dayanarak üç işçiyi işten attı. Eğe sanayii işçilerinin kayıtlı olduğu sendika Maden - İş'in lokal başkanı Hüsnü Demirel **karısı ve baldızına karşı yapılan bu haksız davranış**, işçilerin işyerini terketmesine ve direnişe geçmesine sebep oldu.

Müdür Erdoğan Kubilay Akpınar, neden Hüsnü Demirel'i işten attı. Hüsnü Demirel çalışkan, özü sözü doğru bir işçiydi. Devrimci sendika Maden İş'e kayıtlıydı. İki yıl boyunca çalışmış çabalamış, Eğe Sanayi işçilerinden 150 kişiyi Maden - İş Sendikası'na kayıdettirmişti. Patron nasıl düşman olmazdı Hüsnü Demirel'e? İşçiler sarı sendika Çelik İş'ten çıkıp, Maden İş'e girmişlerdi... Ücretlere 640 kuruş zam olmuştu. İşçinin gözü açılmış, hak, sosyal adalet sözleri fabrikada sık sık duyulmaya başlamıştı. İşçilerin gözü yılmalıydı. İşçi dediğin patronun sözünden çıkmamalıydı. Patronlar düşündüler, taşındılar, en sonunda hal çaresini Hüsnü Demirel ve ailesini işten atıp, işçilere gözdağı vermekte buldular. Fakat patronların hesabı yanlış çıktı. Eğe Sanayii işçileri üç arkadaşlarını yalnız bırakmadılar. **«Birlikten kuvvet doğar,»** dediler... O sırada Değirmenköylüler de kendi topraklarına sahip olmaya kalkan ağaya başkaldırmış, toprakları işgal etmiş hak istiyorlardı. Toprak köylünün, peki ya fabrika kimindi? Ege sanayii işçilerinin değil miydi? Kendileri değil miydi demiri döğen, kaynar kazan başında saatlerce bekleyen? Makinaları işleyen? Arkadaşları işe alınıncaya, sendika özgürlüğü tanınıncaya, sosyal haklar verilinceye kadar direnmeye karar verdiler.

Direnişe karar veren Eğe sanayi işçileri harekete geçer geçmez İstanbul Bölgesi işçiler Birliği ve Gençlik temsilcilerini yanlarında buldular. Böylece hareketin başlangıcıyla birlikte kendilerine güç katan bir dayanışma örneğine şahit oldular. Bu dayanışma Eğe sanayi işçilerinin direnişlerinin haklılığını ortaya koyan bir davranış örneği olduğu gibi, işçilerin kendi birlikleriyle ve gençlerle olan dayanışmalarının artık belli bir düzenlilik içine girmesini de belgeledi.

Eğe sanayii işçileri direnişi, son günlerde gelişen işçi ve köylü direnişlerinin son halkası oldu. İşçiler bir bildiri yayınlayarak, işçi ve köylü kardeşlerini birlik olmaya çağırdılar.

«Biz, Eğe Sanayii İşçileri olarak işten çıkartılan Üç arkadaşımızın yeniden işe alınması ve iş arkadaşımız için direniyoruz' **Direnişimizin bizler gibi emeğiyle geçinen, patron zulmü altında ezilen bütün işçi arkadaşlarımıza birleşmenin ilk şartı olarak duyuruyoruz.**

Bütün fabrikalarda çalışan işçilerin uğradığı haksızlıklar bizim fabrikamızda da sürmektedir. Buna sebep iş kanunu, sendikalar ve de grev - lokavt kanununun patronların istediği şekilde çıkarılmış olmasıdır.

Patronlar kendilerinden yana bu kanunları bile yerine getirmemektedirler. Zulümlerini her gün biraz daha arttırmaktadırlar. Üç arkadaşımızın işten atılması bu zulmün son örneklerinden biridir. Fabrikamızda sendikacı arkadaşlarımızla birlikte bu zulme karşı çıkarak direnmekteyiz.»

«Eğe fabrikası işçileri olarak biliyoruz ki, fabrikamızdaki zulüm, birçok fabrikada patron ve patrondan yana sarı sendika ilerinin işbirliği ile, tüm işçi kardeşlerimize yapılmaktadır. Bu zulmün en açık örneği, Mutlu Akü Fabrikasında, Arçelik Fabrikasında da görülmüştür. Bu zulmün daha korkuncu, Zonguldak Maden Ocaklarındaki işçilere, Derby'dekilere, Kavel'dekilere, Singer'dekilere, Demir Döküm'deki işçi arkadaşlara polis copları, sis bombaları ve kurşunlar kullanılarak yapılmıştır.

«Bu zulmü kırmanın, iş garantisini elde etmenin tek yolu işçilerin emekleriyle geçindiklerini ve ayrı bir sınıf olduklarını bilerek bu yolda birleşmeleridir.

«Öyleyse o veya bu fabrikanın işçileri değil, emeğiyle geçinen ayrı bir sınıf olan bütün fabrikaların işçileri vardır.

«Birleşelim güç olalım.

«Birleşelim genel grev hakkımızı alalım.

«Birleşelim emeğimizin hakkını alalım.

«Birleşelim zulümleri kıralım.

«İşçiyiz, haklıyız -işçiyiz güçlüyüz.»

İşçi kardeşlerine böyle çağrıda bulunan işçiler, diğer bir bildiri ile de Değirmenköyü'nde toprak işgal eden köylü kardeşlerine seslendiler. Herzaman elele olduklarını, savaşa devam etmeleri gerektiğini anlattılar. Değirmenköy'e gönderdikleri 130 imzalı bildiride şöyle diyordu işçiler:

«Değirmenköyü'nde toprak için mücadele eden köylüler ve Ege sanayii fabrikasında haksızlığa, baskıya karşı savaşan işçiler arasında devrimci dayanışmayı kuralım.

«İktidarı elinde tutanlara şunu hatırlatalım: Devletin silahlı kuvvetleri, topraklarımızı yabancıların işgalinden korumakta kullanılır. Devletin silahlı kuvvetleri Kıbrıs davasını çözmek uğrunda kullanılır.

Devrimci bir sendikanın ilgi çekici çalışma raporu

Türkiye'de sendikal mücadelelerin ne denli yozlaşmaya doğru meylettikleri gözlerden kaçmamaktadır. Sendikalarımıza egemen durumda olan bürokratik eylemsiz düzen, kapitalizmin gereklerine tam anlamıyla uygun olarak varlığını sürdürmektedir. Kimi devrimci olduklarını savlayan sendikalar bile bir yerlerde bu kapitalist bulguya ayak uydurmaktadırlar. Yeni sözleşme düzeninin sağladığı ödenti mekanizması sendikaların rahat koltuklara gömülmelerine yol açmış, gerçek anlamdaki sendikal mücadele, kapı dışarı edilmiştir.

Herkesin bildiği gibi sendikalarımız genel olarak çift alternatifte kümelenmişlerdir. Bunlardan biri açıkça sağcı sendikalar, öbürü de solcu nitelikteki sendikalardır. Bilindiği gibi sağcılar Türk - İş, solcularda DİSK Konfederasyonlarına bağlı bulunmaktadırlar. Kuşkusuz bu iki duvarın dışında olan sendikalar da vardır. Bu dışta kalanların bir kısmı tamamen sarı sendikalar olup adlarının duyulmasını bile istemezler. Öbürleri de kendi çaplarında devrimci mücadele veren, emekçileri bilinçlendirme yolunda yaygarasız sessiz - sedasız eylem sürdüren sendikalardır. Ancak, burada açıkça belirtelim ki sarı sendikalar sadece yukarıda adım ettiğimiz bölümde kümelenmiş olan sendikalar değildir. Elbette ki sağda ya da solda göründükleri halde sarıya bulaşan sendikalar da vardır. İşte bizim bu kısa yazımızda asıl üzerinde önemle durmak istediğimiz konu budur. Diyeceğimiz sendikaların görünüşte hangi safta yer aldığı değil somut eylemlerdir.

Yazımızda somut bir örnekle girmek istiyoruz: Elimizde Tekstil İşçileri Sendikası Genel Yönetim Kurulunca hazırlanıp Genel Kurula sunulan bir Çalışma Raporu var. Bu Rapor, şimdiye değin alışılmışın dışında yeni bir Rapor olarak dikkati çekmektedir.

Bugüne dek, tüm sendikalar hazırladıkları Çalışma Raporlarında genellikle kendi yönetici kliklerinin propagandasına geniş yer ayırmış, Çalışma Raporlarını niteliklerinden uzaklaştırmışlardır. Arada teknik bilgilere de yer verilen Raporlar, emekçi sınıfının yararına olan görüşlere kapalı tutulmuştur.

Elimizde ki Tekstil İşçileri Sendikası Çalışma Raporu adlı kitap bu duvarı kesin şekilde yıkmaktadır. İçinde tek bir yöneticinin hatta sendikanın bile övgüsü yapılmamakta, Şendikanın gerçekleştirmeye çalıştığı eylemleri sıraladıktan sonra, Türkiye Sendikacılığının hangi rotada ilerlediği takdirde başarıya ulaşacağını Sendika görüşü olarak açıklamaktadır. Raporda «biz bunları yaptık. Biz büyük sendikayız. Herşeyi biz biliriz,» **gibi saçmalıklar olmadıktan başka,** «Biz sendika olarak bu doğrulara inanıyoruz. Bu doğruların gerçekleştirilmesi elbette ki gücümüzü aşmaktadır. Bunlar bir yerde siyasal mücadele sorunudur. Gerçekleştirmek istediklerimizde özellikle yaygaradan kaçındık» **gibi olumlu açıklamalar yer almaktadır.**

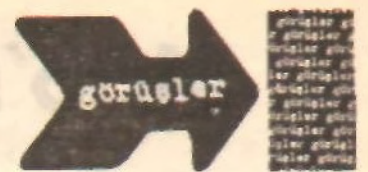
Gerçekten de Tekstil Sendikası emekçiye yararlı eylemlerini reklamsız olarak gerçekleştirme çabasında olan bir sendikadır. Bu yolda bir Konfederasyonun üstünde olumlu sonuçlar alacağı elbette ki şüphe götürmez. Sanırım ki, sendika ile ilgili olarak bu yazdıklarımız bile yöneticiler tarafından «reklam» diye, iyi karşılanmayacaktır!

Sendikadan alıp okuyunuz Çalışma Raporunu.. O zaman anlaşılacaktır ki, biz her noktayı eksik belirtiyoruz. İçinde Sendikanın temel görüşleri, İstanbul'un sorunları, eğitim üzerine inceleme, hukuki görüşler v.b. sosyalist bir inceleme ve araştırma yapıtında rastlanabilecek önemde bölümler vardır.

Türkiye Sendikacılığı bu anlayış aşamasına vardığı gün, gerçek mücadelenin taktiklerini saptamak mümkün olacaktır. Aksi halde, şu ya da bu görünüşte olmak ve bürokrasiyi egemen hale getirmek sendikacılığın gereğini ortaya koymaz. Ödenti ve maaş düzeni sendikaların stratejisi olduğu sürece, oralardan eylem beklemek boşunadır.

Kendilerini devrimci sayan sendikalar, burada yazdıklarımızı bir uyarı olarak kabul etmeli ve devrimciliği bir yaka rozeti olmaktan kurtarmalıdırlar. Olmayanı kendine yakıştırmak kadar büyük ihanet olamaz.

Kani ŞENGÜL

— DİRENEN İŞÇİLERİN SİLAHLARI —
Sömürüyü parçalıyacak nasırlı ellerin yumrukları

— İŞTEN ATILAN AİLE —
Hüsnü Demirel

«Mehmetçik, toprak ağalarının haksızlıklarını, köylünün toprağını yağmalamasını kolaylaştırmak için vasıta yapılamaz. Mehmetçik, işçinin haklı direnişini kırmak için kullanılamaz.

«Biz işçiler ve köylüler bu gerçeği her yerde dile getirelim.

«İşçilerin ve köylülerin arasındaki kopmaz devrimci bağları sağlayalım, birbirimizden habersiz olursak, meselelerimizi çözemiyeceğimizi asla hatırdan çıkarmayalım.

«Biz Eğe sanayii işçileri bu gerçeği görüp kabul ettiğimiz için köylülerin giriştiği mücadeleye yabancı kalamayız. Bu sebeple diyoruz ki:

«Değirmenköy'ündeki köylülerin giriştikleri toprak işgali haklıdır. İşgalin manası toprak reformudur. Anayasa köylünün topraklandırılmasını, yeni toprak reformunu emreder. Bu emre itaat etmeyen ağalara, patronlara ve onların ağababaları Amerika'ya rağmen, köylüler anayasanın emirlerini yerine getirmişlerdir. Hiçbir kuvvet bu mücadeleyi durduramıyacaktır. Değirmenköy'lülerin bugünkü toprak mücadelesi, devrimci bir mücadeledir.

«Yaşasın köylülerin devrimci mücadelesi!

«Köylüler, eğe sanayii işçilerini destekleyin!

«Biz işçiler, sendikalarımız, birliklerimiz vasıtasıyla yıllardır Amerikan ajanı patronlara ve onların adamlarına, müdürlerine karşı çetin bir mücadele yürütüyoruz.

«Amacımız,

«Çalışmamızın karşılığını almak,

«Aç kalmamak,

«İşten kovulmamak,

«Serbestçe sendikalara girmek,

«Teşkilatlanmak,

«Grev hakkına tam kavuşmaktır.

«Bütün bunlar, anayasanın bize tanıdığı haklardır. Ve hepsi de Amerikan ajanı patronlar tarafından çiğnenmektedir. Bizim direnişimizin amacı ise, anayasayı bizzat uygulamaktan başka bir şey değildir.

«Halbuki, Eğe sanayii fabrikası sahibi bu haklarımıza sahip çıkan bir arkadaşımızı, aynı fabrikada çalışan karısı ve baldızıyla birlikte işten atarak, hem bir aileyi açlığa mahkum etmiş, hem de anayasamızı çiğnemiştir.

«Devrimci köylüler bu mücadelede bizi destekleyin...

«Toprak ağaları patronlarla elele vermiş, bir de sırtlarını Amerikaya dayamış, bütün halkın hakkına el koyuyor. Üstelik memleketimizin bağımsızlığını da Amerika'ya peşkeş çekiyor. Biz işçiler ve köylüler ise, birlikten uzak, bir başımıza mücadele ediyoruz.

«Amerikan ajanı patronların ve toprak ağalarının birliğine karşı bizler de işçiler ve köylüler olarak birliğimizi sağlayalım.

«Birbirimizden haberdar olalım.

«Amerikan emperyalizmi, ağalar ve işbirlikçi kapitalistler durdukça, bizim mücadelemiz devam edecektir. Zira bunlar işçinin ve köylünün düşmanıdırlar. Her zaman köylünün toprağına ve işçinin hakkına hukuksuzca el koyacaklardır.

«Bugün Eğe sanayii işçileri ve Değirmenköy köylüleri arasında bağlar kurulacak, yarın Türkiye'nin bütün işçileri köylüleri birleşecekler.

«Yaşasın köylülerin demokratik mücadelesi!

«Yaşasın işçilerin ve köylülerin devrimci birliği!

«Yaşasın bağımsızlık ve demokrasi için savaşanlar!»

Türkiye daha nice toprak işgallerine, fabrika işgallerine gebedir. Tüm devrimciler bunlara hazırlıklı olup, en iyi biçimde değerlendirmelidirler.

Hürriyetimiz var, Hürriyetimiz Buysa...

● Namık Kemal hürriyet için yazmış, hürriyet için zındanlarda yatmış. Daha birçokları hürriyet için döğüşmüş... Ve şükürler olsun ki, kazanmışız, hürriyet sahibi olmuşuz. Hürriyetimiz var. Caddelerde istediğimiz kadar dolaşabiliyoruz. Vitrinlerde buzdolaplarını, çamaşır makinelerini, elbiseleri, vizon kürkleri, adını bilmediğimiz şeyleri, meyveleri, havyarları seyrediyoruz. Kimse bir şey demiyor. Hürriyetimiz var. Hatta, mini etekli bayanların o şiirlere konu olan ilahi bacaklarını bile seyredebiliyoruz. Hatta peşinden yürüyüp gidiyoruz bile. Kimse birşey demiyor. Çünkü hürriyetimiz var. Köyden şehire, bir semtten diğer semte yaya gidiyoruz. Sabahtan akşama kadar dört beş kahve geziyoruz. Gezi hürriyeti. Bir gecede binler harcayanlarımız var, beş kuruşluk malı beş liraya satanlarımız var. Kimse bir şey demiyor. Hürriyetimiz var Kazanç hürriyeti... Özel okullar açıyoruz. Sahte diploma veriyoruz. İstediğimiz zaman da öğrencileri kovup kapatıyoruz. Kimse bir şey demiyor. Hürriyetimiz var. Petrolümüzü dostumuz Amerika'ya hediye ediyoruz Hürriyetimiz var. Satılmışlık hürriyeti o kadar çok ki... Hürriyetlerimiz sayılamayacak kadar çok. Hele fakire verilen hürriyetler. Yer misin, giyer misin, ev yapıp içinemi girersin, iş yapıp çalışır mısın, para yapıp harcar mısın, avrat yapıp evlenir misin. Neylersin bu kadar çok hürriyeti?

Ey insanlar. Avazım çıktığı kadar bağırarak size sesleniyorum. Hürriyet, köpekler gibi aç, susuz, evsiz, barksız, başıboş gezmek mi, yoksa insan gibi çalışıp, insan gibi yaşamak mı? Ben hürriyet istemiyorum, bana insanlık verin. Hürriyet sizin olsun.

ALİ TEMEL KURTARAN
(Güllüce Köyü - Erzincan)

Hedef TİP Yönetimidir

● Her zaman ve her yerde «sınıf sınıf» der, dururuz. Ama sınıfımızın ne gibi bir görevi üstümüze yüklediğini hatırlamak zahmetine pek azımızın katlandığını, geçmişe bir göz atarsak, görürüz. Bir duygusal konuşmanın ardından kopan alkış furyası bizi alıp götürmüştür. Yükledik birkaç ağız laf yapanın omuzuna en önemli işi ve ondan sonra şımartıp ilahlaştırdı.

Evet, sosyalist partide bir disiplin gerekli. Ama o disiplin partinin bilimsel yoldaki hedefinden şaşmamak için kullanılan şeydir. Yoksa şahsi çıkarlar uğruna bu kılıfı kullanmanın yeri bizim felsefede yoktur. Sosyalizmde dümen çevirmek, yalan söylemek, köylerde burjuva partilerinin yaptıkları gibi hadis okuyarak oy avcılığı yapmak, «15 bin oyu sokağa atamam» diyerek ağalarla işbirliğine gitmek yoktur kardeşler... Şimdi, senelerce umut bağladığımız ve çoluk çocuğumuzun ekmek parasından keserek yaşaması için aidat ödediğimiz partimizin bugünkü yöneticileri, yani Aybar kadrosu bunu yapmıştır, ve hâlâ da yapmaktadır. Buna dur demenin zamanı gelmiştir. Hepimiz sosyalist olarak bu dönemde aklımızı başımıza toplayıp üzerimize düşeni yapmaya hazırlanmalıyız. Bu artık bizim için kaçınılmaz bir zorunluluk ve namusluluktur. Partiyi sağa doğru açan Aybar yönetimine son verip yerine yeni bir sosyalist kadro getirilmelidir.

METİN GÜR
(İşçi - Almanya)

Şu 1917 Yılında

● Geçenlerde bira içerken tanıdığım yaşlı bir Alman'ın Birinci Dünya Savaşı sonuna doğru Türkiye'deyken çektiği resimlerden bazılarını gördüm.

Bir genç adam; sırtındaki elbise (haşa, ne elbisesi), sırtındaki çul, yüz kere yırtık. Bir elinde büyücek bir kama. Gülerek poz vermiş resmi çeken Alman askerine.

Alanda bir darağacı, darağacında bir adam sallanır durur. Bağrında ölüm fermanı. Neden asmışlar bu adamı? Enver Paşa'nın «asılsın» emriyle darağacına çekilen Arab'ın suçu: Geçerliğe sürülen kağıt parayı kabul etmemesidir. Halep. Nisan 1917.

15-16 yaşlarında bir Kürt kızı. Yanında bir not: «Kürt kızı. Her gün bizim askerlerden yiyecek dilenirdi. Mardin 1917» Sol eliyle göğsünün açılan kısmını örtmüş. Birbirine iğreti tutturulmuş bez parçalarını «entari» niyetine giyinmiş. Yalınayak. Keçeleşmiş saçlarını, bir acaip tepelikle örtmüş. Gözlerinde acı, tasa ve kuşku...

İşte 50 yıl öncesinin Anadolu'su. Ve hâlâ Alman turistleri, Amerikan turistleri aynı manzaraları fotoğraf kağıdına tesbitle meşgul! Ve Almanya sokaklarında çöpçü kıyafetli Türk'ün resimleri: «Ben Köln'ü temiz tutuyorum. Ya siz?»

İSMAİL KAHRAMAN
(Frankfurt///Main, Almanya)

ANT Abonelerine Büyük Tasarruf

ANT DERGİSİ, abonelerine büyük bir tasarruf imkanı sağlamaktadır. Piyasada 125 Kuruş'a aldığınız derginizi, abone olduğunuz takdirde 86 Kuruş'a okumanız mümkündür. Zira ANT'ın yüzde 32 indirimli abone tarifesi şöyledir: Yıllık 44 Lira, 6 aylık 22 lira, 3 aylık 11 Lira...

ANT'a abone olanlar, ayrıca, ANT YAYINLARI'nın bütün kitaplarını yüzde 20 indirimle satınalmak imkanına sahiptirler. Her iki indirimden de yararlanabilmek için abone bedelini ve kitaplarımızın indirimli bedellerini posta havalesiyle «ANT DERGİSİ — P.K. 934 — SİRKECİ — İSTANBUL» adresine göndermeniz kafidir. Havale kağıdının arkasına abone süresi ve istediğiniz kitapların isimleri ile adresiniz açık olarak yazılmalıdır.

ANT YAYINLARI'nın abonelerimiz için indirimli fiyatları şöyledir: İnce Memed (birinci cilt) 12, İnce Memed (ikinci cild) 12, Osmanlı Toplum Yapısı 9, Hilafet ve Ümmetçilik 10, Geri Bıraktırılmış Türkiye 4, Milli Kurtuluş Cephesi 4, Düzenin Yabancılaşması 5, Anarşizm 6, Roman Gibi 12, Siyah İktidar 6, Yaşantım 4, Nazım Hikmet'in Polemikleri 6, Sabahattin Ali Dosyası 6, Gerilla Nedir 4, Savaş Anıları 8, Üç Anadolu Efsanesi 8, Ortadirek 12, Ölmezotu 12, Yer Demir Gök Bakır 12, Çizgili Dünya 4, Türkiye'de İlerici Akımlar 12, Dinle Yankee 8, Mavi Gözlü Dev 8, Zapata 4 Lira'dır.

Mao'nun teori üstüne düşünceleri

«Çin'in tarihini ve toplum yapısını bilmeden gerçek marksist olunamaz!»

"MARKSİZMİN ÇİNLİLEŞTİRİLMESİ„

Mao Çe Tung'un aşağıdaki yazılarını, son günlerde Türkiye'de «somut koşulların somut tahlili» *tekerlemesiyle yapılan strateji ve taktik ile ilgili tartışmalara; son derece başarısızlık içinde yürütülen kitlelere ideolojik propaganda yapma ve eğitme eylemlerine; hayali güçlerle hayali işler başarma isteklerine; Türkiye'nin nesnel tarihi koşullarını ve içinde bulunduğu ortamı göze almayan aceleci girişimlere ve* «Güler Yüzlü Sosyalizm» *adı altında marksizmi yozlaştırma gayretlerine açıklık kazandırır amacıyla sunuyoruz.*

«Marksizmin Çinlileştirilmesi, marksit - leninist temelden hareketi inkâr eden bir «doğrultma» hareketi değil, tersine yüzde yüz bilimsel tutumdur. Bu bakımdan, doğmatiklere olduğu kadar «hürriyetçi sosyalizm», «Türkiye'ye özgü sosyalizm» kuramcılarına da esaslı bir cevaptır.

(Bu yazılar Mao Çe Tung'un, Çin'deki devrimci tartışma ve eylemlerin en buhranlı döneminde, 1938 - 1942 yılları arasında yazdığı yazılardır.)

DEVRİMCİ teori olmadan, tarihi bilgi olmadan ve somut harekit iyice kavranmadan, bir büyük devrimci hareketin zafere götürülmesi olanaksızdır.

Marx'ın, Engels'in, Lenin'in ve Stalin'in teorileri bütün evrene uygulanabilir. Onların teorilerine bir dogma olarak değil, bir eylem kılavuzu olarak bakmak gerekir. Marksizm ve leninizmi harf harf değil, yaratıcılarının sorunları gözlemede ve çözüme ulaştırmakta kullandıkları görüş ve yöntemleri öğrenmeliyiz. İşte devrimci bilimi oluşturan, bizim devrim olgularını en doğru şekilde algılamamızı sağlayan ve bizi devrimci eyleme sürükleyen yalnızca bu eylem kılavuzudur, yalnızca bu görüş ve yöntemdir. Partimiz, marksist - leninist eğitimde eski duruma oranla çok büyük gelişmeler kaydetmiştir. Fakat bu eğitim henüz güçlü ve evrensel olma niteliğini kazanamamıştır. Bu açıdan biz, diğer ülkelerdeki benzerlerimiz kardeş partilere, göre, az çok geri sayılırız. Bizim görevimiz yine de 450 milyon insanı emsalsiz bir tarihsel mücadeleye sokmaktır. Bu durumda, üstün bir çabanın harcanmasını gerektiren, teorinin ayrıntılı ve köklü bir şekilde bilinmesi, bizim için hayati bir önem taşımaktadır. Gelin önümüzdeki Altıncı Büyük Kongre'den sonra parti çapında bilgi edinme yarışı başlatalım. Bu bakımdan kim bazı şeyler başarıyor, kim diğerlerinden daha fazla ve daha iyi çalışıyor, görelim. Şimdiye kadar çalışmalarımız çok kötü yürümedi, fakat teoriyi köklü bir şekilde öğrenmezsek, çalışmalarımızı en iyiye doğru geliştiremeyiz. Ve işte ancak bu gelişme ZAFER'i sağlar. Teorinin öğrenilmesi, başarının ön koşuludur. Öncülük görevi açısından, marksizmi, gereksiz ayrıntılara inmeden sistematik bir biçimde uygulayan ve boş lafı bırakıp somut işlerle uğraşan bir iki yüz yoldaşımız olsa, bu, Japon emperyalizmine karşı elde edilen zafere eşit olurdu. Yoldaşlar, marksizmi kesinlikle öğrenmeliyiz.

Çalışmalarımızdaki diğer görevimiz de tarihi mirasımızı iyice anlamak ve marksist yöntem kullanarak onu eleştirisel bir şekilde değerlendirmektir. Binlerce yıldan beri büyük halkımızın tarihi milli özellikler ve birçok değerli nitelikler gösterir. Bütün bunların karşısında biz ilkokul öğrencileriyiz. Bugünkü Çin, tüm tarihin bir ürünüdür. Biz marksist tarihçiyiz, tarihi tahrif etmemeliyiz. Konfiçyus'tan Sun-Yat-Sen'e kadar eleştirisel bir toplama yapmalıyız ve kendimizi bu değerli geçmişimizin mirasçısı saymalıyız. Diğer yandan, bu mirasın iyi hazmedilmesi, bize devrimci eylemde çok yararlı bir yöntem ve kılavuz sağlar. Bir sosyalist, şüphesiz enternasyonalist marksisttir, fakat marksizm uygulanmadan önce milli bir biçime kavuşmak zorundadır. **Soyut marksizm diye bir şey yoktur, somut marksizm vardır. Somut marksizmden anladığımız, milli bir biçim almış, yani Çin'in mevcut somut koşullarındaki somut mücadeleye uygulanan marksizmdir, soyutlanmış marksizm değildir.** Eğer büyük Çin halkının bir parçası olan ve halkına etiyle, kanıyla bağlı olan bir Çinli, Çin'in özelliklerini hesaba katmayan bir marksizmden söz ediyorsa, bu marksizm boş bir soyutlamadan başka bir şey değildir. Böylelikle, **marksizmin çinlileştirilmesi**, yani bütün kendini ortaya koyuşlarında marksizmin Çin'in özellikleriyle dolu olmasına dikkat edilmesi, marksizmin bu özelliklere göre uygulanması hiç zaman kaybetmeden bütün parti üyelerince anlaşılıp çözüme ulaştırılması gereken bir sorundur. **(Yabancı örneklere uygun sekiz - bacaklı denemeler yazmaya son vermeliyiz; boş ve soyut kavramları tekrarlamaktan vazgeçmeliyiz; dogmatikliği kökünden kazıyıp yerine Çin halkının gözüne ve kulağına yabancı düşmeyecek yeni ve canlı, Çin'e özgü bir biçim ve davranış getirmeliyiz. Evrensel içeriği, milli biçimlerden ayrı düşünmek evrensellik.**

Almanya'da Apo'nun iflası

Amerika ve dünyanın bir çok yerlerinde Vietnam harbini protesto yürüyüşleri devam ederken 15 Kasım'da Almanya'nın muhtelif kentlerinde de yürüyüşler yapıldı. İşçi sendikaları ve bir çok demokratik derneklerin bu yürüyüşlere pasif kalmalarının yanı sıra tertip komitesindeki solcu kuruluşların çokluğuna rağmen yürüyüşe katılanların sayısı üç bini geçmedi

Köln'deki yürüyüşe katılan örgütlerden Alman Komünist Partisi, anarşistler, vs.'nin başlangıçta ayrı ayrı guruplandığı görüldü. Müşterek bir bildiri yerine örgütler ayrı bildiriler yayınladılar.

Bildirilerde genellikle Amerika'nın Vietnam'ı terk etmesinin yanı sıra bu sefer yeni Alman hükümetinden istekler de göze çarpıyordu. Bunların başlıcaları Bonn hükümetinin Vietnam Demokratik Cumhuriyetini ve Güney Vietnamdaki Devrimci hükümeti tanıması, Güney Vietnam ve Amerikaya Alman hükümeti tarafından yapılan yardımların kesilmesi idi.

Alman Komünist Partisi de birdirisinde aynı istekleri tekrarlıyor, zehirli gaz alanındaki gelişmelerin Amerikan ordusu tarafından Vietnam halkı üzerinde denendiğini, yüzbinlerce kadın ve çocuğun yanarak sakat kaldığını söyleyerek Alman ilaç konzernleriyle diğer bilimsel araştırma kurumlarından zehirli gaz araştırmalarına son vermelerini talep ediyordu. Spartakus grubu da, bildirisinde, 4. Enternasyonal'in kurulmasını istiyor, genel bir devrimci taktik ve stratejinin gerekliliğinden bahsediyordu. Tertip komitesinin toplandığı Cumhuriyetçiler Kulübünün bildirisinde de bütün «Parlamento Dışı Muhalefet» bu yürüyüşe çağrılmasına, rağmen ancak üç bin kişi yürüyüşe katıldı.

Konuşmalar yapıldıktan sonra yürüyüşe geçildi. Bu seferde gurupların ayrı sokaklara sapmaları, dağınıklık yürüyüşün anlamını iyice kaybettirdi. Ana caddelerden birinde «Yeşil bereliler» **filmini oynatan bir sinemanın vitrinleri polis kordonuna rağmen parçalanarak Amerikan Kütüphanesi'nin önüne gelindi. Buraya kadar iyice azalan kalabalıktan burada da birkaç taş atıldıysa da polis kordonu yarılamadı. Yürüyüşün bittiği hoparlörle bildirilmek zorunda kalındı. Böylece günlerce hazırlığı yapılan bu yürüyüş sona erdi.**

Bu ilgisizlik ve kaosun nedenleri, burjuva demokrasisinin verdiği rahatlık ve gevşeklik içinde solun muhtelif guruplara ayrılmasında, hiçbir başarı elde edilemeyen paskalya yürüyüşleri çıkarılmak istenen «Acil Durum» kanununa karşı yapılan yürüyüşlerin verdiği hayal kırıklığında aranabilir. Ve bu kırıklık ve dağınıklığı, ne APO'nun çağrısı, ne de solcu örgütlerin çokluğu giderememektedir.

Doğan KEKEVİ

ÇİN LİDERİ MAO ÇE TUNG

— Dogmatiklere ve «doğrultmacılara» cevap —

ten hiç bir şey anlamamak demektir; biz bu iki kavramı bölünmez olarak düşünmeliyiz.) Bu soruna ilişkin, saflarımızda kesinlikle yok edilmesi gereken kusurlar hâlâ yaşıyor.

Mücadelemizin bugünkü özellikleri nelerdir? Yasaları nelerdir? Bu mücadeleyi nasıl yürütmeliyiz? Bunlar son derece pratik sorulardır. Bugüne değin, ne Japon emperyalizmi, ne de Çin'in kendi yapısı üzerinde tam bir bilgi elde edemedik. Mücadele geliştikçe, gözlerimiz önüne sürekli olarak yeni ayrıntılar serilecektir. Sürekli olarak uygulamamız gereken en yüce ödevimiz, mücadelemizin her yönünü ve gelişmesini açık gözlerle izlememiz ve öğrenmemizdir. Bu titiz ve ayrıntılı bir çalışmayı kim reddederse, bir Don Kişot'tan kalır yanı yoktur ve kesinlikle marksist sayılamaz. Nasıl öğreneceğiz? Marksist aracımız diyalektik materyalizmin yardımıyla. Kimden öğreneceğiz Öğretmenlerimizin sayısı çoktur: İşçiler, köylüler, küçük burjuvalar, kapitalistler, toprak ağaları, Japon emperyalistleri ve bütün dünya. Bütün bunlar bizim hem öğretmenlerimiz, hem de araştırma konularımızdır; az ya da çok herbirinden birşeyler öğrenmeliyiz.

Öğrenmenin düşmanı kendini beğenmişliktir. Eğer bir şeyi ciddi olarak öğrenmek istiyorsak, işe kendini beğenmişlikle başlamamalıyız. Biz söz konusu isek, «doymamacasına» öğrenmeliyiz; diğerleri söz konusu ise, «onları yorulmadan eğitmeliyiz.» (Konfiçyus'un Analects'inden). İşte bizim tutumuz bu olmalıdır. **(Mao Tse Tung'un Ekim 1938'de Çin Komünist Partisi'nin Altıncı Büyük Kongre'sine sunduğu raporun 7. Bölümünden Mao Tse Tung, Selected Works, Volume II, pp. 195-211. Raporun tamamı sekiz bölümdür.)**

Geçen birkaç on yıldan beri, birçok geri dönem öğrenci yanlış yapmaktadır. Bunlar Avrupa, Amerika yada Japonya'dan geri gelirler; bütün bildikleri hazmedilmemiş cümleleri tekrar etmektir. Bir plak gibidirler, fakat yeni bir şey yaratma sorumluluklarını unuturlar. **(Mao Tse Tung'un yabancı ülkelerden dönen öğrenciler hakkında 5 Mayıs 1941'de yaptığı konuşma. Stuart R. Schram, Mao Tse Tung, pp. 121 Penguın Books, Victoria, Australia, 1967.)**

Yalnızca marksizm - leninizm üzerine bir yığın kitap okudular diye gerçek teorisyenlere sahip olduğumuzu iddia edebilir miyiz? Hayır, böyle bir şey iddia edemeyiz. Marksizm - leninizm, Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in gerçek olgulara dayandırarak ortaya attıkları bir teoridir, tarihin ve devrimci eylemin ışığında oluşan genel sonuçlara dayandırılır. Eğer biz bu teoriyi yalnızca okumakla yetinip, onu Çin'in tarihsel ve devrimci gerçekliğinin araştırılmasında temel olarak kullanamazsak, Çin'in gerçek ihtiyaçlarına cevap verecek, bizim özgül bünyemize uygun düşecek bir şekilde yorumlayamazsak, kendimizi «marksist teorisyen» diye adlandırmak büyük sorumsuzluk olur. Eğer biz, Komünist Partisi üyeleri, Çin'in sorunlarına bakıp da görmeme alışkanlığını edinmişsek, eğer biz her zaman bakıp da hiçbirşey göremiyorsak, eğer gözlük takıp yine bir şey göremiyorsak, eğer rafta yalnızca Marx'ın, Engels'in, Lenin'in Stalin'in bütün eserlerini görüyorsak, teorik cephemiz zayıftır, yetersizdir. Eğer marksist ekonomiyi ve felsefeyi yalnızca baştan sona ezberden okumayı öğrenmişsek, fakat bunları uygulayabilmekten yoksun isek, bize marksist teorisyen denilebillinir mi? Çok zor. Bir adam, Marx, Engels, Lenin ve Stalin'den on binlerce cildi binlerce defa okuyup, her cümleyi kafadan ezbere okuyabilecek durumda olsa bile, o adam teorisyen diye nitelendirilemez. Bizim aradığımız teorisyen nasıldır? **Bizim aradığımız teorisyen, düşüncelerinin Marx'ın, Engels'in, Lenin'in, Stalin'in ilkelerine, kavramlarına ve yöntemlerine dayandıran, tarihin ve devrimin ortaya çıkardığı temel sorunları doğru bir şekilde açıklayabilen, Çin'in ekonomik, politik, askeri ve kültürel çeşitli sorunlarına bilimsel yorum getirebilen ve teorik açıklama yapabilen kişidir.** İşte bizim bu tür teorisyenlere ihtiyacımız var. **(Mao Çe Tung'un 1 Şubat 1942 de Yenan Parti Okulu'nun Açılışında yaptığı, «Edebiyat, Parti ve Öğrenmede Reform» adlı konuşmasından. Stuard R. Schram, Political Thought of Mao Tse Tung, pp. 174-175, Penguin Books, Ringwood, Victoria, Australia, 1969).**

ÇEVİRENLER:

M. Aynibal - F. Pekin

Kıbrısta öğretmenler de işbirlikçi yönetime karşı mücadele açtı

Kıbrıs'ta Türk yüksek öğrenim gençliğinin devrimci ve anti - emperyalist mücadeleye girişmesinden sonra, Kıbrıs'lı Türk ilkokul öğretmenleri de genç kardeşlerinin kavgasına katılmış ve Kıbrıs Türk Yönetimi'ne karşı direnişe başlamışlardır. Direniş kararı, 30 Ekim günü İlkokul Öğretmenleri Sendikası'nın Lefkoşe'de yaptığı genel kurul toplantısında 1 çekimser, 2 aleyhte oya karşılık, 360 oyla alınmıştır.

Direniş geçen hafta ders dışı faaliyetleri boykotla başlamış olup, süresi gittikçe artan grevler yapılmak suretiyle sürdürülecektir.

Direnme kararını açıklayan bildirilerinde, Kıbrıs'lı öğretmenler, **«Önemle duyurmak isteriz ki, direnmemizin esas nedeni, sadece kendi çıkarlarımız değildir. İlkokul öğretmenleri, tüm ezilenlerin mücadelesini yapmakta, kendi çıkarları ile toplum çıkarlarını içiçe ve aynı paralelde görmektedir. DİRENME'nin başarıya ulaşmasının tek şartı, öğretmen, memur, köylü, işçe demeden, ezilenlerin elele, omuz omuza vermesidir»** demektedirler.

Kıbrıs'ta ilk defa, toplumun en uyanık kesimi tarafından başlatılan bu halka dönük devrimci eylem, bugüne kadar İngiliz emperyalizminin ve yerli egemen sınıfların dümensuyunda giden Küçük - Denktaş yönetimini paniğe uğratmış ve devrimci öğretmenlere karşı derhal suçlamalara geçilmiştir. Ancak artık devrimcilerin baskılarla, cinayetlerle susturuldukları dönem geride kalmıştır. Kıbrıs'lı devrimci öğretmenlerin sesi Kıbrıs'ın Türk kesimlerinde her geçen gün daha gür şekilde yankılanmaktadır.

Kıbrıs'lı devrimci ve anti - emperyalist Türk öğretmenleri bildirilerinde diyorlar ki:

«Özel sektörün kontrol altına alınması, bu toplumun kamu hizmetlerinden yararlanan herkesin, kazancı oranında yönetim gelirlerine katkıda bulunması gerektiğini önermemiz üzerine, yönetim, çalışanlardan, ezilenlerden yana değil de, komisyonculuk, faizcilik ve boyalı su satıcılığı ile bu toplumu bir parazit gibi sömüren zümrelerden yana olduğunu açıkça itiraf etmiştir.

«Bugünkü haliyle bizim toplumumuzda hakim olan paradır. Yani toplumu idare edenler - kendilerinin de itiraf ettikleri gibi - sermaye sahipleridir. Batının egemen sınıfları nasıl başka ülkeleri sömürüyor ve emekçi sınıfları susturuyorlarsa, bizim egemen sınıf da, anavatan Türkiye'den dilenerek bizi susturma çabasındadır. Anavatandan dilenmeden, kademeli vergilerle çalışanların hakkını karşılamalarını önerdiğimiz zaman yaygarayı kopartıyorlar. Adamlar kendi kendilerine elbette ki vergi yükleyip, bindikleri dalı kesmek istemeyeceklerdir.

«Toplumumuzun emekçi kesiminde en uyanık kısım olan öğretmenler cephesinde bir direniş söz konusudur. Direnişin emekçi öğretmenden diğer emekçi katlara sıçramaması için her taktik uygulanacaktır. Satınalınmış sendikacılara belki de beyanatlar verdirtilecektir. Yönetimin, tümüyle egemen sermaye sınıfının bir baskı aracı olmadığını yaymağa çalışacaklardır. Fakat biz sınıflı toplumlarda devletin ne işe yaradığını bilen emekçi aydınlar olarak, haklarımız teslim edilinceye kadar direnmekte kararlıyız.

«Bugünkü perişanlığımızın dıştaki sorumluları ise Anglo - Amerikan emperyalizmi ve onu uşağı Yunan emperyalizmidir. Sağcı Rum basını şunu iyi bilsin ki, namus ve şerefini ve özgürlüğünü yabancılara satarak kendi iç meselelerini çözmüş tek bir devlet yoktur şu dünyada. Biz bugün içte hesap soruyorsak, Rum basınını bekleyen görev, onların da kendi içlerinde yapılan haksızlıkların hesabını sormayı daha fazla geciktirmemeleridir. Dışta ise müşterek düşmanı, emperyalizmi ve onun bütün ürünlerini görmeli ve buna karşı halklarını uyarmalıdırlar.

«Kıbrıs sorunu tek yanlı bir sorun değildir. İşin içinde Amerikan emperyalizminin yavrusu olan Yunan emperyalizmi de bulunmaktadır.

«Kıbrıs Türk toplumu bir şeyler arıyor, ama bir EFENDİ değil. Hele hele bugün yoksul Yunan halkının iliğini kurutan Amerikan emperyalizminin uşağı faşist cunta emperyalistlerinin ve ona göz yumanların *efendiliğini* hiç! Böyle birşey olmaktansa, yokolmayı göze alıyoruz.»

Devrimci öğretmenler Kıbrıs'ın toplum sorunları ile ilgili isteklerini de şöyle açıklamışlardır:

- Göç konusunun önemle ele alınıp göçün muhakkak önlenmesi,
- Topraklarımızın Rumlara satılmasını önlemek için daha etkili tedbirler alınması,
- Toprak reformu yapılması,
- Vergi reformu yapılması,
- Geçici Türk yönetiminden ödenen tüm vatandaşların maaşlarının, hayat pahalılığı dikkate alınarak ve sosyal adalet çerçevesi içerisinde yeniden ayarlanması,
- Üretim ve tüketim kooperatifleri kurulması,
- Tüm vatandaşlara sosyal güvenlik sağlanması,
- Klasik eğitime son verilmesi, eğitimin planlanması ve devrimci eğitim sisteminin uygulanması,
- Tıp servislerinin sosyalleştirilmesi,
- Köylüye adil kredi dağıtımı yapılması,
- Yüksek tahsil gençliğini Kıbrıs'ta tutma çarelerinin aranması,
- İşsizliğin önlenmesi,
- Bankacılık, sigortacılık ve dış ticaretin millileştirilmesi,
- En erken zamanda seçimlere gidilmesi ve yönetici kadronun yenilenmesi.

Kimin toprağını kime veriyorlar ?

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi Yürütme Kurulu Başkanı Dr. Fazıl Küçük'ün, 60 Türk köyünün Rumlara terkedileceğini açıklaması devrimci Kıbrıslı Türk gençleri tarafından büyük nefret ve tepkiyle karşılanmıştır.

İstanbul Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti yayınladığı bildiride, Küçük'ün bu kararının ardındaki gerçek niyeti şöyle açıklamıştır:

«1. Topraksızlandırılıp üretici niteliği yokedilmiş, ekonomik yönden güçsüz kılınmış köylüler üzerinde sınıfsal dolayısıyla siyasal egemenliklerini devam ettirmek,

«2. İki ayrı etnik toplumun yeniden çatıştırılmaları gerektiğinde, İngiltere'ye - emperyalizme- el atmaya hazır bir çıbanbaşı yaratmak,

«3. Yönetimin bağlı olduğu işbirlikçi burjuvazinin, Türk köylü topraklarının Rum işbirlikçi burjuvasine devri ile yapacağı vurgunu sağlamak. Zira '60 köy Rumlara bırakılacaktır' denilirken 'Rumlar' sözcüğü ile kastedilen, aslında Rum toprak spekülatörleridir.

«İşbirlikçi Rum yönetimi 20 Haziran 1969 tarihinde bir kararname ile Girne kasabasında - bir kısmı Dr. Küçük'e ait olan - topraklaıa elkoyduğunu açıklayınca feryad edenler, bugün Rum yönetiminin yaptığının aynını başka bir isim altında kendileri yapmaktadırlar.

«Bir yandan 'Köylü fakrüzaruret içindedir' **derken, bir yandan da 60 köy toprağından** neye karşılık vazgeçiliyor? Kim, **kimin toprağını kime devrediyor?**

«Kıbrıs Türk yöneticileri aldıkları bu kararla gayrimillîliklerini tescil ettirmişlerdir. Halkımızın ve biz halkçı yüksek öğrenim gençliğinin, bizden yana olmayan bu kararı kabul etmemize imkan yoktur.»

ant yayınları sunar

PENTAGONiZM

JUAN BOSCH

(Eski Dominik Cumhurbaşkanı)

Bugün bütün dünyayı tehdit eden Amerikan emperyalizminin 1 numaralı vurucu kuvveti, hiç şüphesiz, Amerikan silahlı kuvvetlerinin genel karargahı olan Pentagon'dur. Bugün Amerika'ya ve Amerika'nın etki alanı içindeki ülkelere hükmeden kuvvet artık Beyaz Saray değil, «asker - sanayici kompleksi»nin beyni olan Pentagon'dur. Pentagon'un askeri iktidar mekanizmasının içyüzünü en iyi bilenlerden biri ise, muhakkak ki, Dominik'in meşru cumhurbaşkanı iken 1963 yılında Amerikan uşakları tarafından silah zoruyla iktidardan uzaklaştırılan ve ülkesi Amerikan kuvvetleri tarafından işgal edilen Juan Bosch'tur. Emperyalizm konusunda marksist - leninist analizleri de aşmak iddiasındaki Juan Bosch'un bazı değerlendirmelerini ihtiyatla karşılamakla beraber, Pentagon'un içyüzünü öğrenmek bakımından «Pentagonizm» kitabının çok yararlı olacağına inanıyoruz. Lüks krome beş renkli ofset kapak içinde 136 sayfa, 5 Lira'dır.

Ant'ın Öteki Kitapları

- **GERİ BIRAKTIRILMIŞ TÜRKİYE,** Dr. Sedat Özkol 5 Lira.
- **HİLAFET VE ÜMMETÇİLİK SORUNU,** Mehmet Emin Bozarslan, 12,5 Lira
- **OSMANLI TOPLUM YAPISI.** Dr. Muzaffer Sencer, 10 Lira
- **ZAPATA,** Robert P. Millon, 5 Lira
- **MAVİ GÖZLÜ DEV** (Nazım Hikmet ve sanatı) Zekeriya Sertel, 10 Lira.
- **DİNLE YANKEE,** Wright Mills, 10 Lira
- **TÜRKİYE'DE İLERİCİ AKIMLAR** Yıldız Sertel, 15 Lira
- **ÇİZGİLİ DÜNYA** Ferruh Doğan, 5 Lira
- **İNCE MEMED I** (9. Baskı)) Yaşar Kemal 15 Lira.
- **İNCE MEMED II** (2. Baskı)) 15 Lira
- **MİLLİ KURTULUŞ CEPHESİ** Douglas Bravo, 5 Lira
- **DÜZENİN YABANCILAŞMASI** İdris Küçükömer, 7,5 Lira
- **ANARŞİZM** Duclos . Cohn Bendit 7,5 Lira
- **ROMAN GİBİ** Sabiha Sertel, 15 Lira
- **SİYAH IKTİDAR** Stokely Carmichael 7,5 Lira
- **YAŞANTIM** Yevtuçenko, 5 Lira
- **NAZIM HİKMETİN POLEMİKLERİ** Kemal Sülker, 7,5 Lira.
- **SABAHATTİN ALİ DOSYASI** Kemal Sülker, 7.5 Lira
- **GERİLLA NEDİR** Alberto Bayo, 5 Lira
- **SAVAŞ ANILARI** (2. Baskı) Che Guevara, 10 Lira
- **ÜÇ ANADOLU EFSANESİ** Yaşar Kemal, 10 Lira
- **ORTADİREK** Yaşar Kemal, 15 Lira
- **YER DEMİR GÖK BAKIR** (3. Baskı), Yaşar Kemal, 15 Lira
- **ÖLMEZ OTU** (2. Baskı) Yaşar Kemal, 15 Lira
- **MARKSİZMİN TEMEL KİTABI** (Toplatıldı) Emile Burns, 5 Lira
- **GERİLLA GÜNLÜĞÜ** (Toplatıldı) Che Guevara 10 Lira

Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI P.K. 701 — İstanbul
İstanbul Dağıtımı: GE-DA
Ankara Dağıtımı: Aydın Kitabevi
Ege Dağıtımı: DATİC

AFS'NİN AMERİKA'DAKİ MERKEZİ
— Geri bıraktırılmış ülke gençlerini şartlandırıyor —

Emperyalizmin Türkiye Gençliğine tuzağı!

Beyin yıkama örgütü A.F.S.'ye karşı savaşalım!

AMERİCAN Field Service (AFS) öğrenci mübadelesi yapan bir Amerikan kuruluşudur. Bu mübadele Amerika ile diğer ülkeler arasında olur. Amerikalılar diğer ülkelerden öğrencileri alır bir ders yılı için Amerika'ya götürürler. Amerikan öğrenciler de çoğunluğu yaz aylarında olmak üzere diğer ülkelere gönderilir. Mübadelesi söz konusu olan kişiler 17-18 yaşlarındaki lise öğrencileridir.

Öğrencier niye Amerika'ya götürülür? AFS'nin ileri sürülen amacına görî, insanlar arasında yakın ilişkiler kurmak birbirlerini daha iyi anlamalarına yol açar. Bu da uyuşmazlıkları ortadan kaldıracağı için dünya barışını gerçekleştirir. Böylece AFS değişik ülkelerin gençlerine birbirleriyle yakın ilişkiler kurmaları fırsatı vererek dünya barışına hizmet edecektir!

Belirtilen bu amacın ne derece geçerli olduğunu anlamak için AFS'nin gelişmesini ve işleyişini incelemek gerekir.

1941'de Ağustos'un ilk haftasında Almanya Fransa'ya savaş ilan ettiğinde, Paris'de bulunan Amerikan Kolonisi mensupları yaralıları taşımak için bir askeri hastahane örgütü kurmuşlar ve bir Fransız Tümeninin gönüllü bir parçası haline gelerek, cankurtaran hizmeti görmeğe başlamışlardır. Sonra Amerika savaşa girip Fransa'ya kuvvet gönderince örgüt Amerikan Ordusuna geçmiş, fakat Fransız Ordusunun hizmetine devam etmiştir. Yapılan işin mahiyetinden dolayı örgüte **«Saha Hizmeti»** karşılığı olan **«Field Service»** denmiştir. Bu servis, sonraki yıllarda çeşitli merhalelerden geçerek 1946 yılında bugünkü şeklini almış ve amaçlarını şöyle koymuştur. **«Amaç, zekaları kadar, karakterleri için de seçilmiş olan değişik milletlerin genç insanlarına Amerika hakkında bir yılda en fazla alabilecekleri kadar gerçekçi bir anlayış vermektir. AFS onların Amerika'da bulundukları süre içinde, Amerikalılara kendi halkları, gelenekleri, vatanlarındaki düşünüşler hakkında bilgi veren elçiler olmalarını da ister. Aynı zamanda onların Amerikalılar hakkında bilgi edinmeleri ve bunları memleketlerine, ailelerine, arkadaşlarına götürmeleri beklenmiştir.»**

AFS bu şekilde gelişerek bugünkü şekliyle mübadeleye 1947 - 1948 ders yılında başlamıştır.

1947 yılı üstünde iyice durulması gereken bir yıl; hem AFS açısından, hem de genel olarak. 1947'den itibaren mübadele listesi yalnızca Fransa olmaktan çıkıyor ve diğer ülkeleri de kapsamağa başlıyor. Yine aynı yıl mübadele, üniversite seviyesinden lise seviyesine indiriliyor. Aynı 1947 yılı Marshall Plan'ının uygulanmağa başladığı yıl olarak da karşımıza çıkıyor.

1947 - 1948 ders yılında yalnız 52 kişi Amerika'ya götürülmüş iken, bu sayı her yıl hızla artmış 1952 - 1953'de 235, 1957 - 1958'de 1039, 1962 - 1963'de 2559, 1967 - 1968'de 3094 olmuştur. 1947 - 1948'den 1968 - 1969 ders yılı sonuna kadar 79 ülkeden 31 406 öğrenci Amerika'ya götürülmüştür.

Programın ilk başladığı yıllarda giden öğrencilerin büyük bir kısmı gelişmiş ülkelerden olurken bu oran gittikçe düşmüştür. Eğer ülkeleri gelişmiş (kişi başına ortalama yıllık geliri 1000 dolardan fazla olanlar) ve diğerleri (kişi başına ortalama yıllık geliri 1000 dolardan az olanlar) diye ikiye ayırırsak her yıl giden öğrencilerin yüzde itibariyle dağılımlarının şöyle olduğunu görüyoruz:

Ders Yılı	GÜ	Diğerleri
1947-1948	%89,9	%10,1
1948-1949	85,6	14,4
1949-1950	90,4	9,6
1950-1951	95,8	4,2
1951-1952	99,2	0,8
1952-1953	97,9	2,1
1953-1954	93,6	6,4
1954-1955	83,2	16,8
1955-1956	80,6	19,4
1956-1957	76,3	23,7
1957-1958	73,1	26,9
1958-1959	71,6	38,4
1959-1960	67,8	32,2
1960-1961	64,9	35,1
1961-1962	55,9	44,1
1962-1963	46,4	53,6
1963-1964	43,8	56,2
1964-1965	43,9	56,1
1965-1966	44,9	55,1
1966-1967	40,4	59,6
1967-1968	42,0	58,0
1968-1969	43,6	56,4

Burada bilhassa dikkati çeken özellik, gelişmiş ülkelerin oranlarında 1951-1952'den itibaren sürekli bir düşüş olması ve düşüşün John F. Kennedy'nin başkanlık yıllarına rastlayan devrede, yani aynı zamanda barış gönüllüleri programının başladığı devrede diğer yıllarda görüldüğünden daha hızlı düşmesi. 1951 - 1952'deki % 99,2'den 1968 - 1969'daki % 43,6'ya düşüşün yani %45,6'lık düşüşün 18,5'i Kennedy'nin devrinde gerçekleşmiştir.

Tarsus'tan Türkiye'ye yönelen bir tiyatro

İstanbul, Ankara gibi büyük şehirlerimizdeki tiyatroların bir kısırdöngü içinde tutuklanmış oldukları artık çok tekrarlanan gerçeklerden biri oldu. Büyük şehirlerin tiyatroya gidebilen, tiyatroya adam başına 10-15 lira ayırabilen toplum katı için yapılan tiyatronun Türk halkının büyük çoğunluğuna uzak, yabancı düşeceği çok açıktır.

Ödenekli tiyatrolar politik baskılar sonunda, özel tiyatrolar da ekonomik baskılar sonunda egemen sınıfların tiyatrosu haline gelmişlerdir. Bu tiyatrolarda egemen sınıfların borusu öttürülür. İki yana işleyen bir kılıç gibi büyük şehir tiyatroları seyircisini belli bir amaca göre eğitir durur yıllardır. Bir yandan bürokratların küçük burjuvanın, dışa dönük özlemlerini doyurur. Kendini toplumun eğitilmemiş ve dolayısıyla uyanmamış insanlarından ayrı ve üstün görmesini, böylece rahatlamasını sağlar. Öte yandan da «ne olur ne olmaz» diye kuşkulanan bilinçli burjuvaların isteklerine uyarak seyircisine gerçekleri göstermekten dikkate kaçınır. Ya bomboş kalıplarla avutur seyircisini, yada daha kötüsü ters, yanlış verilerle zehirlemeye çabalar. Toplumun çeşitli etkenleriyle şartlanmış seyirci karşısında başarıya da ulaşır.

Böylesine ters bir özü seyircisine iletmekle görevlendirilen tiyatronun, seyircisine uygun bir de biçimi oluşmuştur. Bu biçim de Türk halkına uzaktır, yabancıdır, aykırıdır; dışa dönüktür; kendi kaynaklarımızdan kopuktur.

Çizdiğim bu kapkara tablo içinde zaman zaman küçük parıltılar da görülür elbette. Bazan bir tiyatro topluğu çıkar, bütün bu gerçekleri bile bile idealistçe, hattâ umutsuzca direnmeye başlar. Bazan bir tek kişi tiyatro dünyamızın ezici dişlilerini ters yönde döndürmeye, hiç değilse durdurmaya çabalar. Kutlanacak, alkışlanacak, ama ne yazık ki başarısızlıkla sonuçlanacak tek tek davranışlardır bunlar. Peki bir çıkış noktası, bir çözüm yolu yok mudur? Toplumda köklü değişmeler olmadıkça kesin çözümlere varılabileceğine inanmıyorum. Ama bu, mücadeleyi bırakıp bütün baskılara boyun eğelim demek değildir. Herkesin en etkin, en başarılı olacağı alanda bütün gücüyle çalışması zorunludur.

İşte bütün şartların ağırlığına bakmaksızın görevini yerine getirmeye çalışan, varacağı yeri, bunun için izleyeceği yolu çok doğru olarak saptamış bir topluluk geldi İstanbul'a. Onlardan söz etmek istiyorum bu yazımda.

Tarsuslu gençlerin kurduğu amatör bir topluluktur bu. Tarsuslu ırgatların sorunlarını işler. Tarsuslu ırgatlara, Tarsuslu köylülere oynar. Alışılan, çoğunlukla da hiç düşünülmeksizin kabul edilen şehir oyunlarının hiç birine benzemez oyunları. Çünkü büyük şehirlerin sayılı tiyatro seyircisi için yapılmamaktadır bu tiyatro. Çünkü büyük şehirlerde tiyatro göre göre şartlanmış gençler tarafından yapılmamaktadır bu tiyatro. Irgatlarla ırgatlık yapmış, ırgatlarla çile çekmiş, ırgatlarla ırgatlar gibi konuşmuş kişilerin gerçekleri haykırmasıdır. Tarsuslu ırgatlardan bütün Türkiye'nin ırgatlarına uzanan bir çağrıdır, bir uyarıdır. Haşmet Zeybek'le birlikte 10 arkadaşının bilinçli çalışması bize bu olumlu topluluğu kazandırmıştır. Oyunlarını da çoğunlukla Haşmet Zeybek yazmaktadır. İstanbul'da «Irgat» ve «Kanuncu» adlı oyunları oynanan Haşmet Zeybek liseyi yeni bitirmiş bir genç. Tarsus'ta ırgatlık yaptıktan sonra İstanbul'da da Dostlar Tiyatrosu'nda işçi olarak çalışıyor.

Şimdilik böyle bilinçli yürütülen tiyatro çabası çok sayılı Türkiye'de. Ama gelişme normal doğrultusunda sürdükçe Tarsuslulara yurdumuzun her köşesinden bir karşılık, her köşesinden bir ses yükselecek. O zaman büyük şehirlerdeki tiyatrolar da bu akımdan etkilenecek kuşkusuz. Halktan gelen her uyarı yukardakileri her zaman sarsmış, her zaman kendine getirmiştir.

S. Günay AKARSU

AFS ve Türkiye

Türkiye'den Amerika'ya lise öğrencileri 1952-1953'den itibaren götürülmeğe başlamıştır. Türkiye'deki programı o zamanlar Robert Kolej'in lise kısmında İngilizce öğretmeni olan ve daha sonra Ankara'da Amerikan Büyük Elçiliğinde görev almış bulunan Mr. Nalle başlatmıştır. O zamandan bu yana programın yürütülmesi Amerika'ya gidip, gelen Türk öğrenciler tarafından yapılmaktadır. 1960'da Türk - American Field Service Derneği kurulmuş ve iş tamamen bu dernek tarafından yürütülmeğe başlanmıştır.

Bu güne kadar 1014 Türk lise öğrencisi Amerika'ya götürülmüştür.

Ders Yılı	Sayı
1952-1953	2
1954-1955	9
1955-1956	22
1956-1957	27
1957-1958	45
1958-1959	48
1959-1960	56
1960-1961	53
1961-1962	90
1962-1963	136
1963-1964	111
1964-1965	110
1965-1966	97
1966-1967	87
1967-1968	50
1968-1969	71
Toplam	1 014

Amerika'ya gidecek öğrencilerin seçimi üç kademelidir Birincisinde, öğrenciler okullarının idarelerine başvururlar. Her okul idaresi kendi kıstaslarına göre öğrencileri bir seçimden geçirir. İkinci kademede ise öğrenciler Türk Amerikan Field Service Derneği yetkilileri tarafından ilk önce İngilizce ve genel kültür testlerine, sonra da mülakata tabi tutulurlar. Bir de öğrencinin ailesi ziyaret edilerek öğrencinin evindeki durumu incelenir. Bunların sonunda hazırlanan raporlar AFS'nin New York'taki Genel Merkezine gönderilir. Üçüncü kademe olarak da Genel Merkez kesin seçimleri yapar.

Öğrenciler seçilirken liderlik, çalışkanlık, girişkenlik, ders durumu gibi durumlar göz önüne alınır. Genellikle okulların en iyi öğrencileri bu seçimlerden geçerek Amerika'ya giderler.

Öğrenciler hareket etmeden önce İstanbul'da toplanır ve bir alıştırma kampına tabi tutulurlar. Bu kampta öğrencilere Türkiye'nin sorunları, uluslararası ilişkiler gibi konularda konferanslar verilir. Bunların amacı öğrencileri bilinçlendirmektir! Fakat öğrencilerin bu arada filimlerde gördükleri veya kitaplarda okudukları Amerika'nın hayali içinde oldukları gerçeği göz önüne getirilirse, bütün bu verilen bilgilerin bir kulaklarından girip, öbür kulaklarından çıkması şaşırtıcı olmaz herhalde. Bundan başka öğrencilere her gün duş alma, deodarant kullanma, dans etme gibi Amerikan yaşantısının ilk örnekleri de öğretilmeğe başlanır. Bunların yanında halk oyunları, türküler öğretilerek halk kültürü de verilmeğe çalışılır. Bundaki amaç ise öğrencilerin Amerika'da Türk geleneklerinden bazı örnekler sunabilmelerini sağlamaktır.

Bu hazırlıklardan sonra öğrenci Amerika'ya gider. Amerika'da bir ailenin yanında kalır. Aile kendisine çok yakın davranır. Öğrenci de onlara yakın davranır, «anne», «baba» diye hitap etmeğe başlar. Artık öğrencinin Amerikalı annesi, babası da vardır.

Lisenin kaçıncı sınıfından gitmişse, gitsin öğrenci orada lise son sınıfa devam eder.

İçinde bulunduğu yakın çevre öğrenciye aşırı ilgi gösterir. Gazeteler kendisinden bahseder, fotoğraflarını basar. Radyo'da konuşur, televizyona çıkar. Çeşitli yerlerde konferanslar verir, şerefine verilen partilerde hazır bulunur. Herkes kendisiyle ilgilenmekte, herkes kendisine güleryüz gösterip tebessüm etmektedir. Böyle bir ortamda öğrenci kendini birdenbire çok önemli birisi olarak görmeğe ve bulmağa başlar.

Lise öğrencisi olan 17-18 yaşlarındaki bir kişinin zihninde ülkesinin sorunlarıyla, dünyanın sorunlarıyla ilgili bir takım sorular uyanmağa başlamıştır. İşte öğrenci bu sorulara cevap aradığı bir sırada alınır ve Amerika'ya götürülür. Bu soruları orada da kendisine sormağa devam eder.

Bir yandan bu soruları kendi, kendine sorarken bir yandan da Amerikan hayatını sürmektedir öğrenci. Radyodan gazeteye; televizyondan, dergiye kadar Amerikan yayınını izlemekte, olaylar hakkında Amerikalılar ile konuşmaktadır. Yani bütün olup bitenler hakkında, bütün sorular hakkında Amerikan görüşleri açısından bilgi edinmektedir. Amerikan görüşleri, toplum psikolojisine uygun olarak, Amerikan toplumu içinde çok sağlam olarak görünür ve çok etkilidir. Çünkü teknolojinin son yenilikleri bu görüşün en doğru görüş olduğunu kabul ettirmek için olağanüstü bir şekilde kullanılmaktadır. Böyle bir ortamda oraya giden bir öğrenci de sorunları ve olayları Amerika açısından görmeğe başlar. Psikolojik olarak bu kaçınılmaz bir sonuçtur. Halbuki bu görüş kendi ulusal gerçeklerine uymaz. Kendi ülkesinin koşulları ve değerleri ile bağdaşmaz. Ama öğrenci yine de öbür türlü koşullanmıştır. Çünkü içinde yaşadığı ortamın tüm mekanizması, başka bir şekilde koşullandırma yapması beklenemez.

Öğrenci hem kendisine gösterilen son derece sıcak ve yakın ilişkilerden dolayı, hem de Amerika'daki genel mekanizmanın işleyiş biçiminden dolayı olayları ve sorunların çözümyollarını Amerika açısından görmeğe başlar. Yani öğrenci sıcak ilişkilerin tesiri altında ve üstün teknolojinin, daha hızlı bir hayatın şaşkınlığı içinde katı gerçeklerden uzaklaştırılır, kendi öz toplumuna yabancılaştırılır.

Öğrenci öz toplumunun gerçeklerinden uzaklaştırılmakla kalmaz. Değişik bir eğitim sisteminde bir yıl okuyup geldiği için, dönüşünde eski eğitim sistemine intibakı zorlaşır. Bilhassa Üniversite'ye girecek olanlar başarısızlık tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Çünkü onların son yılda aldıkları eğitim, buradaki arkadaşlarının aldığı eğitimden farklıdır, bunun içinde beraber girdikleri imtihanda onlar kadar başarılı olamazlar. Üniversiteye girseler bile Amerika'da yeteri kadar matematik falan okumadıkları için (Amerikan liselerinde okutulan matematik seviye olarak Türk liselerinde okutulandan daha zayıftır) okulda başarı oranları düşük olur. Genel olarak da tüketim toplumunun gereklerine alışmış olduğu için, buraya döndüğünde de onları arar, araba falan gibi bir takım konulara merak sarar. Bunlarla ilgilenmeğe başlar.

Görüldüğü gibi AFS Amerikan emperyalizminin çıkarlarına uygun bir şekilde işlemektedir. Seçimlerinde göz önüne alınan özelliklerden dolayı ilerde ülkelerinde önemli görevleri alabilme gücünde olan, yönetici kadroda görev alabilme gücünde olan öğrenciler belli bir şekilde düşünce süzgecinden geçirilmektedirler.

AFS'nin bu özelliğini farketmiş olan Endonezya 1962-1963, Pakistan 1962-1963, Suriye 1966 - 1967, Hindistan 1967-1968, Birleşik Arap Cumhuriyeti 1967 - 1968'den itibaren programa katılmamağa başlamışlardır.

Türkiye'nin bu programa katılmağa hâlâ devam ettiği bugünlerde bazı AFS'liler bu kurumun geleceğini tartışmağa başlamışlardır. Bu kişiler, Yukarıdaki gerçekleri de göz önüne alarak AFS içerisindeki tüm devrimci gençleri bu konuda eyleme çağırmaktadırlar. Aynı zamanda Türkiye halkının AFS konusunda bilinmiyenleri öğrenmesi ve bu konuda uyanık olmasını sağlamak amacıyla çalışmaktadırlar.

Emperyalizmin bu tuzağına karşı mücadele etmek, başka bilinçli AFS'liler olmak üzere, tüm devrimcilerin görevidir.

Burjuva basını Aybar'ı destekliyor

TÜRKİYE İşçi Partisi'ndeki son gelişmeler ve Aybar'ın istifası karşısında burjuva basınının takındığı tutum, güleryüzlü sosyalist(!) Aybar'ın hangi çevrelerce tutulduğunun ve desteklendiğinin açık belgesi olmuştur.

Daha genel yönetim kurulundan onbeş gün önce belli merkezlerden verilen düzmece haberlerle, partililer arasında Aybar lehinde, muarızları aleyhinde bir hava yaratmak, muhalif güçleri bölmek için yoğun bir kampanya açılmıştır. Yüksek tirajlı gazetelerde solun bugüne kadar saygı duyduğu kimselerin ağzından «güleryüzlü sosyalizm» adına Kuznetsov'vari ifşaat yayınlanmış, gizli emniyet servislerinden kafaları bulandırmak üzere verilen çift aylı dosyalar, gizli belgeler günlerce tefrika edilmiş, bu karmaşa içinde güleryüzlü sosyalist, anayasacı ve bağımsızlıkçı (!) Aybar'ın TİP için tek garanti olduğu havası yaratılmaya çalışılmıştır.

Genel Yönetim Kurulu ile ilgili haberlerin yansıtılışında da burjuva basını Aybar'ı el üstünde tutmağa özellikle dikkat etmiş, demeçlerini en çarpıcı başlıklarla, en gösterişli şekilde vermiş, makalelerde, fıkralarda Aybar, tepeden inmeci, kanun dışı, dışarıya bağımlı sosyalistlere karşı demokratik sosyalizmin savunucusu olarak gösterilmiştir.

Yeni Gazete, başyazısında açıktan açığa Aybar'ı tutmuş ve işi Aybar muhaliflerini demokrasi ve bağımsızlık düşmanı olmakla suçlamağa kadar vardırmıştır: «Bugün bilinen odur ki, Aybar ve arkadaşları, sosyalist bir iktidara kavuşmak için halka gitmek, onu bilinçlendirmek, onu oy sandığı başına getirmek ve böylece 'sandıktan çıkmak' yolunu benimsemişlerdir. Yani bugünkü anayasa düzenini yıkmaksızın da işbaşına gelmenin mümkün olduğu inancı içindedirler. Aybar'ın karşısındaki hiziplerin ise, sandıktan çıkmayı bekleyecek kadar tahammülleri olmadığı anlaşılmaktadır. Bahsin burasında Aybar'ın muhaliflerinin, anayasa hudutları içinde kaldıklarını savunmak, imkansızdır... Aybar'a göre Türkiye'de kurulacak sosyalizmin başladığı yer de, bittiği yer de Türkiye olmalıdır. Yani, bu sosyalizm yurt dışında bağlantıları olmamalıdır. Bu, Aybar'ın dilinde 'bağımsız sosyalizm' dir. Karşı hiziplere gelince, onların böyle bir hassasiyeti olmadığı anlaşılmaktadır. Bekleyelim bakalım, TİP yönetimi Aybar ve arkadaşlarına da rahmet okutacaklar eline geçerse, TİP'e hangi sıfatı takmak icabedecektir?»

Hürriyet Gazetesi'nde Oktay Ekşi de, «Beklenen İnfilak» başlığı altında açıkça Aybar'ı savunmuştur: «Aybar'ın muhalifleri onu sosyalizmden sapmakla suçlamaktadırlar. Bunun asıl manası şudur: Aybar anayasanın koyduğu hudutlar içinde kalarak da İşçi Partisi'nin iktidara geleceğinden ümitlidir. Oysa karşısındakiler - açıkça cephe almasalar bile - bu yolun beyhudeliğine inanmaktadırlar. Aybar demokratik sosyalizmden bahsetmektedir. Yani bugünkü anayasa düzeni içinde uygulanabilen bir sosyalizmi kasdetmektedir. Oysa muhaliflerinin birçoğu, işbaşına gelir gelmez, sosyalist felsefenin anayasasını getirmek (yani çok partili düzene son vermek) hevesi içindedirler. TİP'in bu tartışmalara ve çekişmelere daha uzun bir süre tahammül edebileceğini düşünmüyoruz. Herhalde büyük kongre toplantıya çağırılacak ve partinin yeni yöneticileri işbaşına getirilecektir. O zamandan itibaren karşımıza çıkacak olan TİP'in kanun hudutları içinde kalıp kalmayacağını, ancak o günleri görünce söyleyebiliriz.»

Son Havadis'te Orhan Seyfi Orhon da aynı kanıdadır: «TİP iki milletvekili çıkardı. Artık bu partinin halk görüşüyle ne olduğunu inkar etmeye imkan yoktur. Son buhran bu yüzden çıkmışa benziyor. Ne çare ki, bu gürültüde kabak, TİP'de kanun yoluyla mücadele etmek yolunu tutan Mehmet Ali Aybar'ın başına patlamıştır. Görünüşte Aybar'la birlikte Aybar'cılar siyasi mücadeleyi kanun sınırları içinde meşru yoldan istiyor gibiydiler...»

Tercüman'da Ahmet Kabaklı ise şöyle demektedir: «Marksizm güleryüzlü ve insancıl değildir. Oysa Aybar güleryüzlü, insani sosyalizmden sözetmiştir. Marksizm bir sınıfı iktidara getirmek için öbür egemen sınıfların ezileceğini, temizleneceğini açıkça söyler. Rusya, Çin ve başka yerlerdeki tatbikat bu olmuştur. O halde güleryüz ve barış istemek Marx'a karşı hile ve ihanettir. Aybar bunu bile bile yapmıştır. Geçit köprüsünde sosyalizm ya Marx fanatizminden, Sovyet milliyetçiliğinden kopup demokratlaşacak, yahut kanlı ihtilal macerasına daha hızlı koşacaktır.»

Bugün Gazetesi'nde Refik Özdek Aybar'ın görüşlerini şöyle değerlendirmektedir: «Aybar'ın ifadesine göre bağımsız, Türkiye'ye özgü bir sosyalizmin savunucusu kendisidir. Muarızları, ihtilalci, bağımlı sosyalistlerdir. Hattâ bunlar sahte sosyalistlerdir. Belkemikleri olmadığı için her yöne eğilen, sosyalizm yaftası altında Türk emekçi kitlesini aldatan yalancılardır. Bağımlı Türkiye için çalışanlar arasında da bir fikir ayrılığı var: Bir kısmı Moskovacı, bir kısmı Pekin'ci... Müşterek oldukları nokta Türkiye'yi bağımlı kılmak!»

Yeni İstanbul'un dış politika yazarı Kayhan Sağlamer'in, Dubçek'in Türkiye'ye büyükelçi tayin edileceği haberi üzerine yazdığı yorum da Aybar'cılar yönünden ilgi çekicidir. Yorum şöyledir: «Dubçek'in beyaz ihtilali, bizim sosyalist partiyi, TİP'i bile Aybar'cılar ve Aren'ciler biçiminde ikiye bölmüştür. Dubçek'in Ankara'ya gelmesi güleryüzlü, insancıl sosyalizm denemesini destekleyen Aybar'cıların durumunu, karşı çıkan Aren'ciler yanında güçlendirebilir.»

TİP'teki iç mücadelede baştan beri Aybar'ı tutan Milliyet Gazetesi, son gelişmeleri de manşetlerde, haberlerde, yorumlarda daha çok Aybar'ın görüşlerini ve iddialarını ön plana çıkartarak vermiştir.

İsmail Cem, «Başarısızlığın tek sorumlusu Aybar mıdır?» başlıklı yazısında, fikir planındaki çatışmalara değinerek kullandığı terminolojiden dolayı Aybar'ı suçlamağa imkan olmadığını ileri sürmüş ve şöyle demiştir: «Bu dönemde Aybar Güleryüzlü Sosyalizm, Türkiye'ye Özgü Sosyalizm gibi kavramları pek sık kullanmakta, sosyalizmin insancıllığı üzerinde ısrarla durmaktadır. Aslında bunlar marksizmin yabancısı olan kavramlar değildir. Sosyalizmin güleryüzlülüğü meselesi Dubçek ve taraftarlarının öne sürdükleri bir görüştür. Bütün dünyada sosyalistler tarafından tartışılmaktadır. Hümanizm konusu ise bir sapma yöntemi değildir... Bir ülkeye özgü sosyalizmin olması ise, ancak kelime oyunları yapılarak 'sapma' şeklinde nitelenebilir. Garaudy sosyalizmin Fransız modeli'nden söz ederken herhalde düşüncelerine ihanet içinde değildir.» Cem, daha sonra partinin içine sürüklendiği çıkmazın çeşitli nedenlerini inceleyerek, Aybar'ın istifasıyla TİP'in temel meselesinin çözümlenemeyeceğini, Aybar'ın ve bütün bir Sol'un yanılgılarına yolaçan nedenlerin araştırılması gerektiğini ileri sürmüştür.

Milliyet Gazetesi'nde Aybar yönetiminin düşürülmesi gerektiğini evvelce açıkça savunan Kemal Bisalman son gelişmeler üzerine de en sağlam yorumu yapan tek yazar olmuştur. TİP içindeki çatışmaları aslında «parti tabanı» ile «genel merkez kadrosu» arasında bir çelişi olarak kabul ettikten sonra, TİP teşkilatı temsilcilerinin ANT'ın 102. sayısında yayınlanan «Çağrı»sından bölümler vermiş ve şöyle devam etmiştir: «Görüldüğü gibi, TİP tabanının istekleri bunlardır... İstekler aynı istek, bu istekleri yerine getirmiyen yöneticiler de, gerek Aybarcı, gerek Arenci, gerek sendikacı olsun, bugünkü genel merkez kadrosunu teşkil eden yöneticiler olduğuna göre, TİP'teki zıtlaşmanın Ali'nin yerine Veli'nin geçmesi gibi bir değişiklikle biteceğini zannetmek hayaldir. Aybar'ın ayrılışı sadece 'biçimsel' bir düzelme sayılır... O da yeniden seçilmezse...»

Felek de komünist olacak!

Ben oldum olası israfın, lüzumsuz masrafların aleyhindeyim. Şahsi tutumum da böyledir. Hattâ geçende bir dostum bir kolay zenginin tertip ettiği düğünde yüzbinlerce lira masraf yapıldığını, bunun halk üzerinde menfi tesir yaptığını söylemişti. Gerçekten böyle lüzumsuz ve sadece gösteriş ve övünme için yapılan israfı gördükçe benim bile komünist olacağım geliyor.

BURHAN FELEK
(Milliyet - 19.11.1969)

---

haftanın karikatürü

Mezar bulmak artık kolaylaşacak

İstanbul'da özel mezarlık kuruluyor

ÖZEL okul, özel ambülans, özel teşebbüs, özel cenaze levazımatı, özel muamele ve özel tarifeden sonra, şimdi özel mezarlık işi de halledilmiş, bir müteşebbis Belediye Riyasetine baş vurarak bu konuda ilk adımını atmıştır.

KEFENLERE DE CEP YAPTIRACAKLAR!

(Hürriyet - 18.11.1969)

Daktilo enayi; ya kullanan!

Senelerdir yazı - makinesi kullanırım. Fakat, daktilonun kaç tuşu olduğunu bilmem. Şu anda merak edip de saymıyorum bile. Ama herhalde insan hergün en azından üç saat harbettiği bir nesnenin kaç tuşu olduğunu bilmelidir.

Aslında makinelerin hepsi enayidir! Uşak - ruhludurlar! Fakat daktilo - yazı makinesi, hepsinden daha enayi, daha uşakruhludur... Ve çoğu zaman bu enayiliğinin bu uşak - ruhluluğunun öcünü, onu kullanandan almak için, fareyi kollayan kedi gibidir! Daktilo onu kullananla öylesine alay eder ki, kullananın ruhu bile bunu duymaz! Yirmi küsur senedir makinemin böyle bir oyununa gelmemek için bilemezsiniz ne gayret sarfederim. Ama itiraf edeyim ki, bu meretin oyununa kaç defa gelmişimdir.

(Bâbıâlide Sabah - 20.11.1969)
İSMAİL OĞUZ

Bu adam, adam mı adam!

Sevişme, aslında pek tabii bir şeydir... Fakat İzmir'li bir ressam hanımla Amerikalı astronotun sevişmesi, işte olağanüstü bir hadise halini alıverdi.

Adam hiç şüphesiz uluslararası bir yüksek değer ifade ediyor. Haysiyetli, şahsiyyet sahibi bir insan bu. Hanım da hiç şüphesiz, haysiyetli ve şahsiyyet sahibi bir insan.

Sayın bayan Umran'ın tam gözünden vurulacak turnayı bulmuş olduğu meydandadır. Bu adam, adam mı adam... Resimlerine baktım:

Aydın suratlı, iyi yapılı... Tavrı da kibarca.

İlk karısına kısa zamanda dört çocuk hediye ettiğine göre erkekliğine de diyecek yok.

Kalıyor gâvurluğu... Tabii, bu güzel kızımızı gâvur edemeyiz.

NİZAMETTİN NAZİF
(Y. İstanbul - 19.11.1969)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACI, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: OSMAN S. AROLAT ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL ● Dizgi ve Tertip: ES - İN MATBAASI ● Baskı: VATAN MATBAASI

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira, Altı Aylık 22 Lira, Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanlar, yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tan kabul edilmektedir.